

VEČERNIK

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 42

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
Postovalnica Ljubljana, Franciškan, 6. tel. 46-91
Postovalnica Celle, Prefernova 3 telefon 280

Maribor, četrtek 20. februarja 1941

NAROCNINA NA MESEC
Prejemam v upravi ali po pošti 14 din
Dostavljen na dom 16 din. tulita 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.405

Cena
din 1—

Grčija na usodnem razpotju

Kljud uradnim demantijem o nemškem posredovanju v Atenah za sklenitev miru, se tak korak, če še ni bil storjen, vsaj z gotovostjo pričakuje — Ugibanja o pogojih za mir — Grčija se bo ob podpori Anglije najbrže vojskovala dalje

MIR ALI NOV ODPOR?

WASHINGTON, 20. febr. CBS. Tako z nemške kakor z grške strani zanikujejo vesti, da je Nemčija že interveniralna v Atenah glede sklenitve miru med Grčijo in Italijo, kljud temu prevladuje predpisanje, da će take intervencije še ni bilo, jo je treba z gotovostjo prilčakovati. Pogoji za mir, ki bodo stavljeni Grčiji, predvidevajo tudi nemško-italijanska oporišča po vsej Grčiji, ki naj bi služila velesilama osi za napade na položaje Velike Britanije v vzhodnem delu Sredozemlja. Po vseh, ki prihajajo v zvezzi s tem iz Aten, grška vlada ne namerava sprejeti takih pogojev, ampak je trdnodoločena voditi dalje odpor, pa če bi bila napadena tudi še v Traciji. Proti sklenit-

vi miru je tudi Velika Britanija, zato je zelo verjetno, da bo skušala pripeljati v Solun zadostni veliko vojsko, ki naj bi se potem spopadla z nemško v Traciji, ako bi ta napadla Grčijo iz Bolgarije.

MNENJE DIPLOMATSKIH KROGOV

CARIGRAD, 20. febr. Unp. Nevrtni diplomati menijo, da bo Grčija pod nemškim pritiskom v kratkem ponudila Italiji mir. Sicer še ni nobenega znaka za pogajanja, vendar pa se misli, da niso daleč. Vprašanje je, če bodo Angleži iz Egipta poslali zadostno število čet, da bi se lahko branili pred nemškim napadom. Nevrtni diplomati mislijo, da bo vsa Grčija, razen Krete, zasedena po nemških četah.

ANGLIJA POŠLJE ČETE IZ EGIPTA

LONDON, 20. febr. United Press. V političnih krogih govorijo, da bo Anglia verjetno poslala iz Egipta veliko število čet in letalstva v Grčijo, da prepreči nemški pritisk za sklenitev miru med Grčijo in Italijo. Misli se, da je Anglia pripravljena bojevati se z Nemčijo na grških tleh.

PRIHAJANJE ANGLEŠKIH LETAL

ATENE, 20. febr. United Press. Veliko število angleških lovskih letal znamke »Hurricane«, ki so prispevala v zadnjih dneh v Grčijo, zbuja splošno pozornost.

KOMENTAR FILOVA V SOBRANJU

SOFIJA, 20. febr. Reuter. Po prečitanju turško-bolgarskega pakta v sobranju je predsednik vlade dr. Filov podal

komentar, v katerem je dejal, da pomeni pakt nov dokaz miroljubnosti bolgarske politike. S tem paktom je bolgarska vladava ponovno povedala, da nima Bolgarija namer nikogar ogrožati ali napadati.

KOMENTAR TURŠKEGA POSLANCA

CARIGRAD, 20. febr. Reuter. Turški poslanci Sadak piše v listu »Akšam«, da je s pogodbom s Turčijo Bolgarija prevzela tudi dolžnost nenapadanja Grčije. Če pa bi se Bolgarija te obvezne ne držala, bo imela Turčija proste roke.

IZJAVA ŠE Z JUGOSLAVIJOM?

SOFIJA, 20. febr. United Press. V nekaj dneh pričakujejo skupno izjavo o ne-napadanju med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki bi naj bila podobna bolgarsko-turškemu paktu.

SIR JOHN ANDERSON
predsednik tajnega lordskega sveta
Anglije

Nobenega upanja na premirje

Japonsko pobudo za posredovanje v sedanji vojni, ki naj bi se končala s sporazumom brez nadaljnjih vojnih operacij, odklanjajo tako v Londonu kakor v Berlinu

WASHINGTON, 20. febr. RP. Govornik japonskega informacijskega urada je docela nepričakovano izjavil, da bi bila Japonska pripravljena prevzeti posredovanje za sklenitev miru v sedanji vojni, ako bi bila s katere vojskujoče se strani za to naprošena. Ta izjava je zbudila po vsem svetu največjo senzacijo. V Londonu so na to japonsko pobudo izjavili na uradnem mestu, da je samo končna zmaga ob zaključku vojne ono, kar more Velika Britanija sprejeti. S tem je jasno dovedano, kaj misli Velika Britanija o tej japonski pobudi. Zastopnik nemških uradnih krovov pa je dejal na japonsko po-

sredovalno pobudo, da bi morali obe stranki sprejeti Japonsko kot posredovalko. Pri tem je naglasil, da navadno slabša stranka išče uslug posredovalca, Nemčija pa se ne počuti v položaju slabša. Nazadnje je še izjavil, da je japonska vlada že demantirala, da bi bila Velika Britanija prosila za japonsko pobudo in posredovanje. Iz tega je mogoče zaključiti, da nima japonska posredovalna pobuda prav nobenih izgledov na uspeh.

BERLIN, 20. febr. UTA. O izjavi govornika japonskega informacijskega urada, dani na zadevno vprašanje, ali bi bila Japonska pripravljena prevzeti iniciativu

za sklenitev premirja in miru v sedanji vojni, ako bi bila od vojskujočih se strank za to naprošena, v Berlinu še ni uradnega besedila. Ako pa bi bila taka želja izrečena, bi po nemškem mnenju moglo iti pri tem samo za načelno, akademsko razpravo. Doslej še ni znano, da bi bila Anglia zaprosila koga za tako posredovanje. Glede Nemčije pa ne more biti nobenega dvoma o tem, da s svoje strani ne potrebuje nobene take akcije, ker se sprito svojega vojnega, političnega in gospodarskega položaja zaveda svoje končne zmage.

ŠANGHAJ, 20. febr. DNB. Davljanec v javnosti vdrli v poslopje Centralne rezervne banke, ki je znana po svojih zvezah z nankinško, Japoncem priljazno vladom. Napadalci so vrgli dve ročni granati, od katerih je ena eksplodirala. Stražnik, ki jih je hotel ustaviti, je bil ubit. Napadalci se pa ni posrečilo udreti v privatne prostore direktorja banke, vendar so brez sledu izginili. Napad je izvral veliko razburjenje in senzacijo v Šanghaju, ker so pričekani, da ima politično ozadje.

POGAJANJA ZA DANSKE LADJE
NEW YORK, 20. febr. AP. Pogajanja med 5 ameriškimi paroplovimi družbami in lastniki 38 danih ladij, ki so v USA, so tik pred zaključkom. Ladje bodo imale dansko zastavo, dansko moštvo in bodo plule samo na črtah med Severno in Južno Ameriko, Avstralijo in Daljnjim vzhodom.

LANGMANN ODPOKLICAN

BUENOS AIRES, 20. febr. Argentinski tisk piše, da je bil nemški poslanik v Uruguausu Otto Langmann odpoklican, ker ni uspel preprečiti akcije uruguajske vlade proti Nemcem v Uruguausu. Langmann ni mogel preprečiti arretacij Nemcev, zaprtja nemških šol ter predvajanja Chaplinovega filma »Diktator«.

GRŠKA PRITOŽBA V ŽENEVO

ŽENEVA, 20. febr. Reuter. Grški Rdeči križ se je pritožil pri mednarodni organizaciji Rdečega križa zaradi 1126 Grkov, ki so talci v Albaniji.

PREHRANA TURCIJE

ANKARA, 20. febr. Stefani. Ustanovljeno je državno podjetništvo za preskrbbo, ki bo razpolagal s kreditom 160.000 turških lir za prve štiri mesece.

Položaj na Dalnjem vzhodu

Japonski poslanik Nomura je izjavil v Washingtonu, da je treba za vsako ceno preprečiti vojno med Japonsko in USA — Nove angleške priprave na jugu Azije

WASHINGTON, 20. febr. AP. Novi japonski veleposlanik v USA, admiral Kišisaburo Nomura, je izjavil, da vojno med USA in Japonsko ne bo, razen v primeru, ko bo bodo začele USA.

WASHINGTON, 20. febr. DNB. Novi japonski poslanik Nomura je na konferenci tiska dejal, da je treba za vsako ceno preprečiti vojno med Japonsko in USA.

Nomura je poudaril, da mora priti incialna za to iz USA. Ni problema, ki bi ga bilo treba med obema državama rešiti z orojjem v roki. Japonska skuša v gospodarskem pogledu ustvariti miroljubno ekspanzijo proti jugu in stori vse, da bi preprečila uporabo site. Govoreč o trojtem paktu, je Nomura dejal, da hoče Japonska v prvi vrsti ohraniti mir v Tihem oceanu, kar pomeni, da pri podpisu tega paktu ni bilo govora o morebitni vojni z USA. Na Japonskem so prepričani, da USA ne bodo odkrito napovedale vojne Nemčiji, zato tudi odredbe in obvezne trojne pakte ne bodo prisilile Japonske, da stopi v vojno.

SINGAPORE, 20. febr. Unp. Misli se, da ima Britanija sedaj čez 50.000 mož pravovrtnih čet v Singapored in na Malajskem polotoku ter veliko število mož domačih čet, ki so navajene tropskega podnebja.

SINGAPORE, 20. febr. Reuter. Anglia je postala v Singapored poleg avstralskih

čet tudi veliko število bombnikov ter lovskih letal.

SANGHAJ, 20. febr. AP. Japonci zahtevajo, da pomeni pošiljka avstralskih čet v Singapoored pritisk na Tajska (Siam). Britanija hoče preprečiti sporazum med Tajske in francosko Indokino.

POLOŽAJ NA DALJNEM VZHODU

RIM, 20. febr. Stefani. Angleški sklep o pošiljanju Avstralcev na polotok Malezijo, ki je bil takoj izveden, je izvral senzacijo na Dalnjem vzhodu. »Popolo di Roma« poudarja, da pomeni ta akt izzivanje in pritisk na Taj, da bi odstopil od sodelovanja z Japonsko. To sodelovanje se je začelo s konferenčnimi v Tokiu. List pripominja, da

vprav v japonski prestolnici prepuščajo vso odgovornost za posledice takšnega postopanja Angležem. Japonska ne bo dopustila, da bi takšni ukrepi prešli določene meje.

HANOI, 20. febr. Domei. Francosko uradništvo in vojska oblastva v Indokini se vedno bolj postavlja na stran generala de Gaulleja in Velike Britanije. To gibanje je postal posebno močno sedaj, ko so Angleži pripeljali nove čete v Singapored. Prijajajo celo vesti, da so francoska oblastva v zvezi z maršalom Čangkajškom, posebno v pokrajini Kaobang.

MOSKVA, 20. febr. Domei. Japonski veleposlanik Tatekawa je imel s sovjetskim komisarjem za trgovino Mikojanom konferenco.

Oboroževanje Zedinjenih držav

WASHINGTON, 20. febr. AP. Mornarska komisija javlja, da bo 35.000 tonska nova oklepničica »Washington« splovljena 15. maja ter bo uporabna za aktivno službo 1. septembra. Ladja je izgotovljena 6 mesecev pred določenim rokom.

WASHINGTON, 20. febr. Reuter. Po sestrušni oklepničice »Washington«, 35.000 tonska oklepničica »North Carolina«, bo splovljena v aprilu. Poteg teh dveh orjakov gradilo USA še 4 oklepničice po 35.000 ton, od katerih bodo tri še letos splovljene. V načrtu je še 11 oklepničic po

45.000 ton, od katerih tri že gradijo.

NEW YORK, 20. febr. Reuter. USA bodo letos izdelale 18.000 letal.

NEW YORK, 20. febr. Unp. Kongres je izglasoval 240 milijonov dolarjev za utrditev otoka Guam in Samoe.

WASHINGTON, 20. febr. AP. William Knudsen je izjavil, da je ameriška industrija dobavila v januarju 1036 letal. Od teh jih je šlo 957 v Anglijo in nekaj je bilo dobavljenih za ameriško vojsko in mornarico. Póleti bo ameriška industrija izdelala še več letal.

Vojne operacije v Evropi in Afriki

Na zahodnem bojišču le posamezni letalski napadi — V Albaniji lokalni pozicijski boji — V Afriki napredovanje v Abesinijo

DOGODKI NA ZAHODNEM BOJIŠČU

BERLIN, 20. februar. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledče uradno vojno poročilo: Borbeni letala so izvedla včeraj v nizkem poletu uspešne napade na letališča, zbiranja čet, železniške naprave. In kolone tovornih avtomobilov in južni in jugovzhodni Angliji. Z bombami so bile razrušene lopice in letala, ki so bile razpršene na tleh. Prav tako so bile vrzene bombe na več železniških postaj in železniških prog ter na dva vlaka med vožnjo. Severno od Portsmouth je bilo uspešno zadeto taborišče čet. Letala za dolge polete so bombardirale na Atlantskem morju zahodno od Irske veliko petrolejsko ladjo, ki je bila tako težko poškodovana, da se lahko smatra za izgubljeno. Drugi uspešni napad je bil izveden na neko trgovsko ladjo vzhodno od Harwicha. Pretekel noč sovražnik ni letel niti nad nemškim, niti nad zasedenim ozemljem. Včeraj zjutraj je bilo k pristanku prisiljeno eno sovražnikovo letalo, ki je poskušalo prodreti na zasedeno področje. Posadka je bila ujetna. Zgubili sta se dve nemški letali.

BERLIN, 20. februar. AP. Bivši holandski tanker »Taria« (10.354 ton) je bil napaden od nemškega letala okoli 550 km daleč od Irske in potopljen.

LONDON, 20. februar. Reuter. Manjše število nemških letal je napadlo nocno pred polnočjo različna angleška mesta in tudi London.

LONDON, 20. februar. Reuter. Letalsko ministrstvojavlja, da je Anglija izgubila doslej nad angleškim otočjem, brez akcije mornarice ali mornariškega letalstva, 851 letal, rešilo pa se je 427 pilotov. Nemčija je izgubila 3101 letalo in okoli 7000 pilotov.

DOGODKI NA GRŠKEM BOJIŠČU

RIM, 20. februar. Stefani. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske v Albaniji poroča: Grško bojišče: Sovražnikovi napadi na odsek 11. armade so se brez uspeha nadaljevali. Naše čet so izvedle večkrat protinapade in so povzročile sovražniku občutne izgube.

ATENE, 20. februar. At. Ag. Uradni komunikat vrhovnega poveljstva grške oborožene sile št. 116 pravi, da so vse lokalne operacije vodile k čiščenju terena. Ujetih je bilo nekaj desetin sovražnih vojakov.

DOGODKI NA AFRIŠKIH BOJIŠCIH

RIM, 20. februar. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je včeraj poročalo z bojišč v Afriki: Severna Afrika: Odbit je bil hud sovražnikov napad na Džarabub. V Kufri so bila bombardirana sovražnikova motorizirana sredstva, ki so se poskušala približati našim četam. Oddelki nemškega letalstva so večkrat izvedli napad na neko sovražnikovo oporišče ter bombardirali zasidrane ladje in pristaniške naprave. Oddelek »Stuka« letal je presestil pomembno zbirališče sovražnikovih mehaniziranih sredstev in izvedel bombardiranje z očitnim rezultatom. Vzhodna Afrika. Na bojišču Kerelje se je sovražnik poskušal približati našim postojankam, pa so ga naše čete odbile in mu povzročile velike izgube. V spodnji Djubi so naša letala bombardirala sovražnikova mehanizirana sredstva in čete. V Kerelu je krčeviti odpor naših čet povzročil zastoj v sovražnikovem napadu. Med spopadi, ki so se bili te dni, so se posebno izkazali četrti kolonialni bataljon »Toseli 41«, 8. polk grenadirjev in planinski bataljon. Sovražnik je izvedel več letalskih napadov v posameznih krajih v Eritreji in ob Djublu.

RIM, 20. februar. AP. Uradno poročilo pravi, da so nemški bombniki »stuka« napadli ogromne oddelke angleških tankov in blinderjih avtomobilov, ki so jih Angleži pripravili za zadnji napad iz Cirenaike na Tripolitanijo. V tem poročilu je videti angleško namero, da zavzamejo Tripolitanijo po dobi pripravi.

NEW YORK, 20. februar. CBS. Čete cesarja Haile Selasija so zavzete kraj Enja-

bara v Abesiniji ter zajele večje število italijanskih vojakov.

KAHIRA, 20. februar. Reuter. Abesinske čet so pod vodstvom angleške vojaške misije prišle na 200 km do Addis Abebe ter zasedle kraj Enjabara. Italijanska garnizija, ki je štela 9000 mož, se je umaknila iz Danghile. Abesinski vstaši so se pod rdeče-zeleno-zlato zastavo abesinskega cesarja Haile Selasija približali na 80 km italijanski bazi Debra Marcos, ki so vzhodna vrat v Addis Abebo s severa. Z juga pa predvajo abesinske čete vzhodno od Rudolfovega jezera v pokrajino Mega.

Pogajanja z Lavalom razbita

CURIH, 20. februar. ZPV. O ponovnih razgovorih, ki jih je imel sedaj francoski ministrski podpredsednik in zunanj minister admiral Darlan v Parizu z Lavalom in nemškim poslanikom Abetzom, ni bilo mogoče dobiti doslej v Vichiju nobenih informacij. Izvedelo se je le to, da je Darlan v svojem razgovoru z Lavalom ponudil zadnjicu temu prijiko, da vstopi v francosko vlado. Ta zadnjica ponudba je imela namen ustrezni željam Nemčije. Darlan je baje ponudil Lavalu mesto ministra notranjih poslov. Pariški kontrojirani tisk pa še dalje napada vladu v Vichiju in zahteva, da dobije Laval mesto ministarskega predsednika in zunanjega ministra. Ker je Laval že zadnjiček odklonil prevzem kakršnega koli podrejenega mesta v vichijški vladu, je več nego gotovo, da so se tudi ti zadnji poizkus za sporazum razbiti.

PARIZ, 20. februar. DNB. Francija zahte-

va, da se pojasniti sedanji njen položaj, piše »Temps«. Treba je nemudoma rešiti problem, po kateri poti naj gre Francija. Na čelu države je brez dvoma pošten človek. Vendar preseneča dejstvo, da se vse, kar se stori, tako počasi izpolnjuje. Francija mora voditi nacionalno politiko, ki bo usmerjena v novo Evropo. Samo tako bo lahko rešena. V nasprotnem primeru se Francija sama izključuje iz nje. Pariški list zahteva, naj se maršal Pétain jasno izrazi o svojih mislih in pošteno pove državi, kam jo vodi. Treba je vedeti, ali bodo sprejete formule upoštevane ali se bodo izpremenile in prevzete oblike Pétainovega mišljenja. V tem primeru bo en sam človek odgovarjal pred zgodovino. Pétain naj pove, kaj misli in kaj namenava in francoski narod mu bo sledil. Čas se ne sme več izgubljati, dostavlja »Matin«.

va, da se pojasniti sedanji njen položaj, piše »Temps«. Treba je nemudoma rešiti problem, po kateri poti naj gre Francija. Na čelu države je brez dvoma pošten človek. Vendar preseneča dejstvo, da se vse, kar se stori, tako počasi izpolnjuje. Francija mora voditi nacionalno politiko, ki bo usmerjena v novo Evropo. Samo tako bo lahko rešena. V nasprotnem primeru se Francija sama izključuje iz nje. Pariški list zahteva, naj se maršal Pétain jasno izrazi o svojih mislih in pošteno pove državi, kam jo vodi. Treba je vedeti, ali bodo sprejete formule upoštevane ali se bodo izpremenile in prevzete oblike Pétainovega mišljenja. V tem primeru bo en sam človek odgovarjal pred zgodovino. Pétain naj pove, kaj misli in kaj namenava in francoski narod mu bo sledil. Čas se ne sme več izgubljati, dostavlja »Matin«.

Debata v ameriškem senatu

WASHINGTON, 20. februar. Ass. Press. Trije senatorji iz južnih držav so v senatni debati zahtevali popolno pomoč Angliji, pa čeprav bi bila zadnja posledica te pomoči vstop USA v vojno. Senator Bailey je dejal: »Nadeljam se, da ta intervencija še ne pomeni vojne. Če pa jo pomeni, sem nanjo pripravljen!« Dejal je, da stoji Anglija sama proti kombinaciji, katere en cilj je svetovna revolucija. Če pada Britanija, bo Amerika v nevarnosti.

WASHINGTON, 20. februar. Reuter. Tretjega dne razprave o pomoči USA Angliji je demokratski senator Baily izjavil, da osvajanje omenjenega zakona ne pomeni intervencijo v evropskem sporu. Ta intervencija bo taka, da ne bo vodila USA v vojno. Omogočila pa bo Zedinjenim dr-

žavam Severne Amerike, da sodelujejo pri boljši izgradnji sveta po vojni, boljši, kakor so si jo zamislile totalitarne sile. Nato je govoril senator Kennedy, ki je dejal, da bi sile osi, če bi zmagale v Evropi, vsakakor merile tudi na obe Ameriki. Na kraju debate, ki je trajala do noči, vladni pristaši niso uspeli, da bi prišlo do glasovanja glede amandmajev, ker so nekateri senatorji izjavili, da niso imeli dovolj časa, preučiti jih. Šef demokratske stranke je pristal, da se seja prekine in nadaljuje jutri.

WASHINGTON, 20. februar. DNB. Zadnji govornik na sinočnji seji, demokratski senator Hill, je dejal, da je treba sprejeti zakon o pomoči Angliji že zato, da se bodo lahko USA medtem oborožile.

Donavska konferenca na Dunaju

DUNAJ, 20. februar. DNB. Začasni odbor za donavska vprašanja se bo sestal jutri na svojo prvo sejo na Dunaju. Pod predsedstvom Nemčije bodo sodelovali predstavniki Italije, Sovjetske zveze, Mađarske, Romunije, Jugoslavije, Bolgarije in Slovaške.

Aretacije in obsodbe v Romuniji

BUKARESTA, 20. februar. DNB. Uradno javljajo, da je bilo v Bukarešti od 18. februarja dalje aretiranih 4129 oseb. Vojaško oblastvo je od teh izpustilo na svobodo 1148 ljudi. Na deželi je bilo aretiranih 4585 ljudi, med temi 13 srednješolcev iz Campine, ki so tudi sodelovali pri uporu 21. januarja. Vojaško sodišče je izreklo 18. februarja sodbo 54 obtožencem od mesec dni zapora do šest let ječe.

VIHARIJ IN POPLAVE V SPANIJI

MADRID, 20. februar. Stefani. V nekaterih krajih Španije še vedno razsajajo viharji. Posebno velika je škoda v okolici Zamorre. Mnogo hiš je porušenih in močno poškodovanih so telefonske in brzozavne naprave. Vihar je povzročil mnogo razdejanja tudi v Madridu. Zaradi močnih valov je narasel Gvadalkvirir; del Cordove je pod vodo. V nekaterih predelih Španije sneži.

TAJSKI POSLANIK V MOSKVI

MOSKVA, 20. februar. Tass. V Moskvo je došel tajski (siamski) poslanik, da upostavi normalne odnose svoje države s Sovjetsko zvezo.

Obala Egejskega morja in BOLGARIJA

Bolgarski revizionizem je bil glavna sila nekaterih bolgarskih političnih krogov v zadnjih kritičnih tednih političnega razvoja na Balkanu. Dočim so bile besede, ki so padle v sobranju iz ust milajšega poslance, naperjene na revolucionistične težnje najširšega obsega, so si pa trenutni bolgarsi politiki obeh taborov soglasni v eni želji: da bi Bolgarija prej ali sicer spet dobila svoj izhod na Egejsko morje.

Stare težnje, nove želje

Od 1. 679, ko se je ustanovila bolgarska država, je narod težil k Egejskemu morju. V Sanstefanskem miru 3. marca 1878 je bil Bolgariji obljubljen kočček obale, s pristaniščem Kavalo in Orfanskim zalivom. Velika Britanija se je pa bala premočnega vpliva Rusije, ki je tedaj prevladovala v Bolgariji in Berlinski kongres 13. julija 1878 je Bolgariji odvzel prej obljubljeni dostop do Egejskega morja.

V Balkanski vojni 1912-13 je Srbija pogodbeno priznala Bolgariji pravico do tracijske obale vzhodno od Strume. Londonska pogodba 30. maja 1913 je tudi vsebovala za Bolgarijo egejsko obalo s Tracijo, tja do črte Enos - Midija. Celotno grško-srbska pogodba je imela točko, da dobi Bolgarija Tracijo in okrožje Kavalo. Ko so pa Bolgari potem padli pri Bregalnici Srbom v hrbot, je v bukareškem miru 11. avgusta 1913 ostal Bolgariji le ozek pas Tracije, med rekama Mesto in Marica. Ostali del zahodne Tracije in vzhodne Makedonije je dobila Grčija.

Zanimivo je, da je Venizelos nagovarjal grškega kralja Konstantina, naj vzhodno Makedonijo s pristaniščem Kavalo odstopi Bolgarom. Pogodba v Neuillyju 27. novembra 1919 je obljubila Bolgarom, da obdrže dotedanji dostop do morja, ni pa bila nikoli izpolnjena. Po grškem porazu v Mali Aziji so zaveznički pogodbi v Lausanni odstopili vso zahodno Tracijo Grčkom.

Družine na begu v rodne grude

Zavezniška komisija, ki je vodila marca 1920 ljudsko štetje v zahodni Traciji, je ugotovila tam 81.000 Bolgarov, 73.000 Turkov in 52.000 Grkov. Pred tem štetjem so izselile mnoge družine v Bolgarijo, čim so odšle bolgarske čete. Po pogodbi v Neuillyju so se moralni Bolgari tudi prisilno izseljevali, Grčija in Bolgarija sta mejavali svoje prebivalstvo.

Po katastrofi v Mali Aziji so začeli Grki z deportacijo še ostalih Bolgarov na svojih tleh. Posledica je bil beg Bolgarov preko meje, 50.000 jih je zapustilo rodno zemljo brez likvidacije svojega v Grčiji estalega imetja. Neveltna komisija je ugotovila 92.878 bolgarskih beguncov iz Grčije. Komisija Zvezne narodov je kasneje priznala 133.987 kmečkim osebam pravico do zemlje, bolgarska statistika pa pa navedla 221.191 beguncov iz Tracije, Makedonije in Dobrudže.

Naselitev po novih domačijah

Zaradi pozanjanja zemlje so nastanili največji del beguncov ob Strumici pri Petriču, kjer je bil tudi sedež kasnejših makedonstvujočih, in v porečju Meste. Da bi Bolgarija pridobila nove zemlje za naselitev beguncov in da bi se izognila večnim intervencijam zaradi hajduških akcij na meji, je začela izsuševati močvirja okrog Burgasa in Karnobata. Ustanovljene so bile 25 begunske selišča okoli Vidina, 33 okoli Vrance, 44 pri Plevni, 27 pri Trnovi, 28 blizu Šumna in Varne, 76 pri Bungasu, 85 okoli Plovdiva in 30 okoli Haskova. Izven teh so zgradili še nekaj begunske vasi drugod, do 15. februarja 1930 je dobilo 29.249 bolgarskih družin ali 90% vseh beguncov svojo streho in zemljo.

Bodo li Bolgari dosegli svoje

Bolgarija je po trdih preizkušnjah zgrešene politike v preteklosti moralna žrtvovati svoje etnografsko ozemlje. Izredentistične duhove svojega begunskega življa je sicer pomirila, ostala pa je težnja, da se odpre dejeli spet okno v svet na Egejsko morje. Ustje plodne doline Marice ima svoj daleč na vzhod po reki na Egej, od tam je šla velika večina bolgarskega prometa po morju in prihaja uvoz v državo. Ali bo folikokrat razočaran narod spet to dosegle?

Produkcija in ustroj romunskih petrolejskih vrelcev

Pridobivanje nafte, ki ni porabna za letala, nazaduje — Ali se bombardiranje vrelcev izplača

Romunski petrolej je življenskega pomena za Nemčijo. Toda, ne zadostuje za vse nemške potrebe. Zaradi tega se že dolgo govorji, da bodo nemške čete poizkušati priti do petrolejskih polj v Iraku in Iranu.

Zadnja leta je producija romunske petrolejske industrije stalno naraščala. V juniju leta so pridelale tuje družbe, izmed katerih je šest glavnih v rokah angleškega, ameriškega, francoskega, holandskega in belgijskega kapitala, 13.300 metričnih ton petroleja. Vsa romunska producija pa je znašala 16.500 metričnih ton. Zaradi strogih odredb romunske vlade je število tujih strokovnjakov stalno padalo, posledice pa so se pokazale tudi pri padcu proizvodnje.

Največ petroleja je Romunija pridelala leta 1936: 8.704.000 metričnih ton. Leta 1939 je producija padla na 6.240.000 m. ton, tani pa računajo, da je producija znašala komaj 5.750.000 m. ton.

Dokler ne bo srednjevropska industrija znala izdelovati takih strojev, kakor jih imajo Američani za pridobivanje petroleja, je malo verjetno, da se bo romunska petrolejska producija povečala. Slaba kvaliteta strojev pa lahko nekatere vrelce uniči, druge pa povrati.

Romunski petrolej pa še zdavnaj ni tako dober, kakor ameriški. Doslej so romunske rafinerije stalno dobavljale ameriški potreboti ga mesale s svojim. Sedaj pa je dovoz ameriškega petroleja ustavljen. Romunski petrolej ni uporaben za letalstvo.

V svetovnem tisku se je že mnogo pisalo o angleških namerah, da bombardirajo romunske petrolejske vrelce. V splošnem pa se misli, da bi bila to preveč draga zadeva, bombardirati petrolejske vrelce, ki ležijo v gozdovih, v razdalji 30 do 300 m, 80 km daleč. Edini cilji, ki bi bili vredni bombardiranja, so

petrolejski tanki, toda teh ni mnogo, kajti večina vrelcev oddaja petrolej takoj po odvodnih cevih v rafinerije. 45 takih sesalk pošilja petrolej v odvodne celi. Ker obratujejo s parnim pogonom, nudijo ob mrzlih dnevih pilotom lep cilj. Toda bombardiranje se ne izplača, ker so komaj 10 m dolge in prav toliko široke.

Splačalo pa bi se bombardirati odvodne celi, ki dovajajo petrolej iz petrolejskih vrelcev do Ploestija. Toda, škodo je lahko prav kmalu popraviti. Rafinerije, ki ležijo okoli Ploestija in ki jih je največ v Campini, nudijo najlepše cilje. Prav tako nudijo lepe cilje za bombne napade ladje v obdonavskem pristanišču Gjurgiju.

Mimo teh ciljev pa je še nekaj drugih, za katere pa seveda vedo samo letalska poveljstva.

žavna, ideja, ki ne želi razrušiti države, nego dvigniti le nemško narodno skupino. Našli so se pa saboterji, ki so skalili odnošanje Nemcov z madžarsko narodno skupino. Tej svrhi služi židovski tisk. Takšno načrtno ustvarjanje mišnje je dovedlo do več neljubilov pojavorov. Tako je moral neki Nemec madžarskemu intelektualcu v kazini v Somborju prisiliti klofuto, ker ga je žalil, 10 do 15 madžarskih mladeničev je pa v Bačkem Jarku kravovo preteplje nekaj nemških fantov. Iz golega nacionalnega egoizma želi nemška skupina, da se nje odnošajo urede z vsemi narodnimi skupinami, ki bivajo ob srednji Donavi.

,Naš življenjski prostor“

»Gorenje« prinaša članek pod tem naslovom, in pravi: »Naša država je razglasila svojo neutralnost in se svetovne vojne ne udeležuje. Obenem pa je toliko tolerantna, da ne prihaja s kakimi zahtevami po življenjskem prostoru. V tem pogledu je naša politika toliko dalekovidna, da ne bo vzneširjala in razbranjala duhov pri sosedih. Vemo, vsak narod ima svoje pravice do življenjskega prostora, ker hoče vsak narod tudi živeti in mu je zato potreba po prostoru nujni pogoj za življenje. Na pravični podlagi postavljena zahteva, ki je prista vsakih drugih ozirov, bo prav gotovo naša ugodnega odziva pri vsakomur. V spominu imamo zadnji mir, ki ni pravilen za noben narod, tudi za nas ne. Še enkrat toliko naših bratov je ostalo izven domače strehe. To je morda velika rana na našem narodnem telesu, toda mi nismo barbari. Kot miroljuben narod prenašamo to dejstvo sicer z bolestjo, toda prežeti smo z velikim zaupanjem, da bodo naši sosedje znati ceniti tudi naše težnje. Do danes smo ostali med redkimi, ki še stojijo izven vojne vihre in niso zaenkrat še predmet neujibih zapletljajev. Temu se imamo prav gotovo zahvaliti naši dobrni zunanj politiki kot tudi naši politični zrelosti. Vsak neljub incident, ki se je doslej dogodil, smo znali s pravo hladnokrvnostjo in treznim postopanjem likvidirati tako, da so se ohranili še nadalje prijateljski odnosi. Vsi sosedje okoli nas pa naj vedo, da hraniemo v sebi toliko moči in upravičenega ponosa, da nas vsaka grožnja ne bo uplašila in nam vzela pogum. Naša država je življenjski prostor le za nas in za nikogar drugega. Tu smo se rodili in ta zemlja je nameščena s krvjo naših borcev. Kdor tega ne zna in noče ceniti, ta je naš sovražnik. Prebrodili smo že mnogo težav in daj Bog, da bi tudi v bodočnosti ne naleteli na nepremostljiva nesoglasja. Obenem se zavedajmo, da je v vsakim počudem zagotovljena nedotakljivost življenjskega prostora.«

»Deutsche Polarzeitung« je začela izhajati na skrajnem evropskem severu. Namenjena je vojaškim posadkam severne Norveške.

Italijanske podmornice, ki operirajo na Atlantiku, imajo svojo bazo v Bordeauxu. 700.000 mož imajo Angleži po italijanskih računih v Afriki. Od teh jih je 300.000 v Egiptu in Cireniji, ostali so v vzhodni Afriki in drugih sredozemskih oporiščih.

Zamorci v USA se množe po zadnjem številu vsako leto 7%, dočim belci istočasno nazadujejo za 5%.

65 milijonov funtov sterlingov je porabila Avstralija lani za vojaške namene.

Francija je izdala, dokler je bila v vojni blizu milijarda frankov na dan. Sedanja okupacija stane Francijo 850 milijonov frankov.

Amsterdam, toda ameriški, ki leži blizu New Yorka in je tudi veliko manjši od holandskega, je daroval 300 funfov grški vladni.

Romunija uvaža živež, piše »Radnički Tedenik« in dostavlja, da je Nacionalni institut za kooperacijo dobil izreden kredit, milijardo in pol lejev za nabavo potrebnega živeža narodu.

Dr. Svetozar Ivković podban Hrvatske

Kakor smo že svojcas poročali, je bilo mesto podbana v banovini Hrvatski rezervirano za SDS. Zdaj je bil podban dr. Krbek upokojen in na njegovo mesto imenovan Srb, odvetnik dr. Svetozar Ivković iz Zagreba. Rodil se je v Sremski Mitrovici, univerzo je dovršil v Zagrebu. Do 1928 je služil pri finančnem ravnateljstvu v Zagrebu, nato je pa istodam otvoril odvetniško pisarno. Bil je predsednik zagrebške organizacije SDS in član glavnega odbora stranke. Ob imenovanju je dr. Ivković novinarjem dejal:

»V tem svojem imenovanju vidim odločitev vseh odločajočih činiteljev, da se še bolj manifestira sodelovanje Hrvatov in Srbov v korist banovine Hrvatske in kraljevine Jugoslavije. V tem trenutku se spominjam besed Nikole Tesle, ki je odgovoril na pozdrav voditelja dr. Mačka: „Ponosen sem na svoje srbsko ime in svojo hrvatsko domovino.“ To izraža osnovno mnenje onih Srbov, ki so se v najtežjih zgodovinskih dobah borili na strani Hrvatov za dobro Hrvatske in kraljevine Jugoslavije.«

Bolgarija in Turčija po poti Jugoslavije

Berlinski krogi so mnenja, da so se odnosa na Balkanu po bolgarsko-turški deklaraciji temeljito izboljšali. Posebno velja pozdraviti dejstvo, da sta Bolgarija in Turčija sprejeli v svojo politiko elemente, s katerimi se odlikuje najnevrnejsa država na Balkanu, Jugoslavija, namreč: čuvanje miru in neodvisnosti. »Dienst aus Deutschland« pripominja, da obstaja med rezultati posvetovanj Mussolinija s Francom in Hitlerja z jugoslo-

vanskimi državniki notranja povezanost. Na jugozahodu kakor na jugovzhodu Evrope se nadaljuje politika v smislu načel sil osi. V jugoslovanskih političnih krogih v Beogradu ne skrivajo zadovoljstva s potekom pogajani. Naglašajo, da je bilo ob tej priliki spet poudarjeno tradicionalno prijateljstvo med Nemčijo in Jugoslovijo. Urejena so med njima vsa vprašanja, ki interesirajo obe državi.«

Madžarski glas o banovini Sloveniji

V dopisu iz Beograda prinaša »Pester Lloyd« članek o vlogi Slovencev v jugoslovanskem političnem življenu in pravi med drugim: »Vstop dr. Kulovca v vlado pomeni, da bo tudi Slovenija kmalu dobila avtonomijo po zgledu banovine Hrvatske. To bo lahko, ker ni glede teritorialne razmejitve nobenih motenj. Težkoče bi bile le v finančnem pogledu, ker je Slovenija siromašna. Ker je po svoji strukturi za popolno samostojno življenja nemogoča, bodo vprašanje med avtonomijo in centralizmom še v praksi rešena. Imenovanje prof. dr. Konstantinovića za pravosodnega ministra naj bi bilo v zvezi s tem. Sporedno z avtonomijo Slovenije naj bi bila rešena tudi ostala vprašanja preureditve drža-

ve. Verjetno bo sprejeta trodlena razdelitev države, odnos Slovenije do Beograda bo pa tisti, kot je oni banovine Hrvatske.«

Naši Nemci o nacizmu, državi in intrigah

V članku »Nacionalno sporazumevanje« piše novosadski »Deutsches Volksblatt« med drugim: »Nemci v Jugoslaviji so ojačena celina. To je posledica načrtne dela in strastne borbe za uvrstitev vsega Nemca v svojo zajednico. Okolica je posmatriala to gibanje z nerazumevanjem in stvarjala čudne zaključke. Pri jugoslovanskih Nemcih je narodni socializem samo narodna ideja, ne pa tudi dr-

Kultura

Cenena slovenska knjiga

Sistem knjižnih izdaj po programu na obročno odplačevanje in širjenje potom akvizicije, ki je bil pri nas uveden po vojni, je sicer omogočil redno izhajanje leposlovnih ter tudi znanstvenih del in dgnil naklado, povzročil pa obenem močno poštovitev. S tem smo doživeli navidezno parodoksalno dejstvo, da še je izplačalo na Slovenskem izdajanje samo obsežnih in dragih knjig, ker so le pri takih akviziterjih zaslužili toliko, da so mogli od akvizicije živeti, in ker ni nihče več hotel sam naročati ali kupovati knjig, cenih pa akviziterji sploh niso hoteli širiti. Izdajanje manjših in cenejših publikacij je postalno sploh nemogoče.

Poizkus poseči na nov način v lažnem položaju, ko je postala slovenska knjiga samo last premožnejših slojev, je bil storjen lani prav v Mariboru in ustavljivo knjižice, »Knjiga za vsakogar«. Založba si je nadela nalogu nuditi Slovenscem dobro čitvo po najnižji mogoči ceni in je pričela izdajati za začetek v snopičih prevodek krajskih del Maksima Gorkega. Izdana je v razmernoma kratkem času pri snopičev, ki tvorijo sedaj skupaj edino knjigo, zlasti ako je vezana. Sedaj stane v platu vezana v celoti samo 25 dinarjev. Končno tega meseca pričene v snopičih (5) izhajata že druga knjiga, prevodi iz Emilea Zolaja, ki bo stata za naročnike v plat-

no vezana samo 22 dinarjev.

Iz programa, ki si ga je založba napravila, izvemo, da namerava izdati pozne enake zbirke prevodov iz del čeških leposlovcov Olbracht, Capka, Majerove, Novoga, Knapa in Langerja, iz del Srbov Radoja Domanovića in Petra Kočića ter izvirno še neobjavljeno zbirko novel Miška Kranca, kakor tudi še nekaterih drugih slovenskih pisateljev. Končno pa objavljajo založba, da bo svoje izdaje tudi ilustrirala s slikami Rembrandta, van Gogha, Goye Masereela in drugih. Geslo založbe je, »da mora biti knjiga cenejša od kruha in pristopna vsakomur, tudi delavcu, pomočniku, kmetu, dijaku in uradniku, ki so mogli doslej gledati knjige večinoma le po izložbenih oknih.« Zdi se, da so se publikacije, »Knjige za vsakogar«, že tako zasidrale v naši javnosti, da delo ne bo v sredi prenehalo, kakor je ob tolikih prejšnjih poizkusih.

GOSTOVANJE DVEH CLANOV LJUBJANSKEGA GLEDALISCA

Vezi med mariborskim in ljubljanskim gledališčem se utrjujejo z medsebojnimi gostovanji. Pred nedavnim sta Vida Juvanova in Jan z Newiaroviczevo veseljigro »Ljubim te« dosegla velik uspeh v mariborskem gledališču. Drevi, 20. t. m.,

bo pa mariborsko gledališko občinstvo lahko spet pozdravilo dva protagonisti ljubljanske drame: Miro Danilovo in Emilia Kralja v Kozakovi »Lepi Vidi«. Uspeh ljubljanske uprizoritve je bil po zaslugu teh dveh umetnikov popoln. Močna stran oba igralcev so psihološko pestre in komplikirane vloge, ki zahtevajo mnogoštevilne igralske odtenke, velik register človeških potekov in poglobljenosti v dušo ljudi. Vlogi lepe Vide in Toma spadata med njune najvidnejše in igralsko najbolj dognane. Tako bo to gostovanje ne samo umetniški dogodek, temveč tudi nov dokaz prisrčnih vezi med mariborskim in ljubljanskim drama.

k Zbirka Kozarjevih pesmi. V založbi »Trboveljska knjiga« je izšla nedavno zbirka pesmi delavskega pesnika Franceta Kozarja »Izpod zemlje«, obsegajoča 72 strani. O zbirki, ki vzbuja zanimanje, bomo sprengovorili obširnejše in enkrat prihodnjič, z enkrat pa opozarjam na njo naše občinstvo, ki se zanima za sodobno poezijo.

k Zagrebška filharmonija povabljeni v Bolgarijo. Bolgarski dirigent Saša Popov je povabil na gostovanje v Bolgarijo Zagrebško filharmonijo. Orkester bo imel štiri koncerte, dva v Sofiji in dva v drugih mestih. Čas še ni točno določen.

k Bolgarsko delo o jugoslovanski glasbi. Bolgar Ivan Kamburov je izdal knjigo »Jugoslovanska glasba«, v kateri je po sodbi kritike z odličnim znanjem obdelal jugoslovansko glasbo.

Predlogi za izboljšanje položaja javnih nameščencev

Težko, da je imela draginja, ki so jo povzročile sedanje neurejene razmere v gospodarstvu, pri katerem stanu take posledice, kot pri javnih nameščencih. V zadnjem času slišimo dnevno o najrazličnejših predlogih, katerih izvedba naj bi jim gmotno pomagala ter jih rešila iz sedanja stiske. Tako nam je postal prizadeti javni nameščenec dopis, ki prav med drugim:

V Beogradu pripravljajo te dni uredbo, po kateri naj bi dobili državni uslužbenci in državni upokojenci sedem najnajvečjih živiljenjskih potrebščin po znatno znižani ceni. Domnevamo, da so to moka, sladkor, mast, olje, perilo, obleka in obuvalo. Kako se bo vršilo to razdeljevanje, po kom bi v kaki količini, še ni znano. Znano pa je, da so učitelji v banovini Hrvatski za to, da se prej zvišajo plače in šele nato naj se izvede aprovizacija. Učiteljstvo ima n. pr. že od 1. 1935., torej že

6. leto nezadostne plače, par odstotna draginjska doklada v jeseni 1940 zadeve n' spremenila. Dolgori učiteljstva znašajo nekaj desetin milijonov, naraščajo pa še z dneva v dan ter pričajo, da njihove plače ne odgovarjajo visokemu stanju današnje draginje. Zato je potrebno, ali zvišati uradništvo in upokojencem prejemke vsaj za 30% ali pa za vse prizadete znižati maksimalne cene vsaj za 30%. Ako jim iz raznih razlogov prejemkov ni mogoče zvišati, potem bi jim naj posebna uredba zajamčila živiljenjske potrebščine direktno iz javnih zalog vsaj po 30% nižji ceni, kot je danes na tržišču. Preskrba uradništva in upokojencev, ki žive na deželi, bi se vršila enkrat mesečno za več uradništva in upokojencev skupaj, po skupnem prevozu, kar ne bi bilo zvezzano z občutnimi izdatki na posamezno družino ali posameznika. Po teh smernicah bi se razmere prizadetemu uradništvu in upokojencem znatno zbolj-

šale in bi bile vsaj znosne do normalizacije splošnih razmer. — A. K.

H gornjemu predlogu pipominjam da so se za zvišanje pāč državnemu nameščenstvu zrazile na Hrvatskem poleg učiteljev tudi mnoge druge prizadete organizacije ter poslate na odločajoča mesta tudi resolucijo, o kateri smo svoječasno že poročali. Resolucija slovenskih javnih nameščencev prav tako vidi edino rešitev v zvišanju prejemkov ter v ukrepih proti naraščajoči draginji. O načinu pomoči državnemu uradništvu pa so razpravljali v Beogradu tudi trgovci na konferenci Zveze trgovskih združenj ter ugotovili, da je edino primerna rešitev zvišanja prejemkov, ki bi uradništvo omogočelo nakup živiljenjskih potrebščin v zaostni količini in po svobodni izbiri. Vsekakor bo treba najti za rešitev tega vprašanja prejemkov, ki bi uradništvo omogočili štednji.

Kontrola prometa s surovimi kožami

Opozorili smo že nekolikokrat na prizadevanja slovenske usnjarske in čevljarske industrije, da se uredi promet s surovimi kožami. Osrednji odsek usnjarske industrije je predlagal, da odkupujejo le posebni zbiralci surovih kož in trgovci, odkupljene surove kože pa se razdelijo nato podjetjem. Banovina Hrvatska je imela že strogo uvedeno kontrolo nad prometom surovih kož, zdaj pa je bila s posebno naredbo o razdelitvi surovih kož uvedena tudi na področju ostale države. Odslej smejo mesarske zadruge, mesarski obrtniki, javne, zasebne in industrijske klavnice ter zasebniki, ki kolijo živilno zase, prodajati kože le trgovcem s surovimi kožami ali zbiralcem. Zbiralci surovih kož smejo prodati kože le trgovcem na področju urada za kontrolo cen v Beogradu. Trgovci pa le na podlagi razdelitve, ki jo bo predpisal urad za kontrolo, tvornicam surove kože in

usnjarskim obrtnikom. Vsi prej navedeni, ki kolijo živilno, morajo kože prodati v 3 dneh, soljene pa v 10 dneh zbiralcem oziroma trgovcem in to samo po maksimiranih cenah od 6. dec. 1940. Trgovci morajo vsakega 1. in 15. v mesecu prijaviti kontrolnemu uradu v Beogradu stanje razpoložljivih zalog (poleg nesene prijave v smislu uredbe o zalogah), prav tako pa tudi vsi, ki so živilno klali, pa do 1. ali 15. kož še niso mogli prodati. Trgovci ne smejo prodati kož brez predhodnega dovoljenja iz Beograda. Tako dovoljenje lahko namesto njih zahteva tudi kupec (predelovalec itd.). Prijavljene zaloge razdeljuje kontrolni urad. Pri tem se bo sporazumel z zagrebškim uradom za nadzorstvo nad cenami. Mesarske zadruge, ustanovljene v smislu zakona o gospodarskih zadrugah, se smatrajo za zbiralce.

POKOJNINSKI SKLAD URADNIKOV

Iz računov uradniškega pokojninskega sklada, ki ga upravlja Drž. hipotečarna banka je razvidno, da so znašale vloge uradnikov 122.4 milij. din promesečne plače 13.6, kazni 1.26 in obresti 19.86 milij. din. Skupni dohodki so znašali 165.2 milij. din, dočim so izdatki za pokojnime znašali 164.2, ostali izdatki 1.7 milij. din, skupno 165.9 milij. din, tako da je znašal primanjkljaj 0.7 milij. din. Račun glavnice izkazuje, da je znašala osnovna odlok, s katerim je zvišana cena pri kg

glavnica 494.7 milij. din, izplačila iz skladu 65.14 milij. din, depoziti pa 2.66 milij. din. Kapital pri banki je bil 494.7 milij. vplačila pri DHB za kritje pokojninskih prejemkov 315 milij., začasni računi 36.2 milijona.

CENA GOVEDA ZA IZVOZ V NEMČIJO IN ITALIJO ZVIŠANA

Trgovinski minister je na predlog ravateljstva za zunanjost trgovino podpisal pravilnik, s katerim je zvišana cena pri kg

53

glavnica 494.7 milij. din, izplačila iz skladu 65.14 milij. din, depoziti pa 2.66 milij. din. Kapital pri banki je bil 494.7 milij. vplačila pri DHB za kritje pokojninskih prejemkov 315 milij., začasni računi 36.2 milijona.

CENA GOVEDA ZA IZVOZ V NEMČIJO IN ITALIJO ZVIŠANA

Trgovinski minister je na predlog ravateljstva za zunanjost trgovino podpisal pravilnik, s katerim je zvišana cena pri kg

živilih goved, ki se izvaja v Nemčijo in Italijo za 0.50 din. Na podlagi izvoznih potrdil izdaja ravateljstvo izvoznikom za voje I. vrste 12.50 din za kg franko Maribor ali Hegyeshal, oziroma franko Reka. Tehta se na Dunaju ali na Reki.

Razpuščen je bil kartel za kable v katerem so bili: Družba za elektrotehniko in tvornica kablov "Elka" d. d. Zagreb, Novosadska tovarna kablov d. d., "Kovina" d. d. prva jugoslovanska metalurgična industrija, Maribor. Razpuščitev so so sklenila vsa podjetja sporazumno. Kartel je bil ustanovljen 1. 1936. ter je obsegal vse sprevodnike za močno in slabo strugo. Kartel je zaradi vojne prizadet, ker je otežkočena nabava surovin, posebno kavčuka, zaloge pa pojemanja. V kolikor ne bo mogoče uporabljati razne surogate za gume (n. pr. papir) in v kolikor gume ne bo mogoče dobiti bo moralta ta industrija prenehati z obratovanjem.

Sovjetski bombaž prejmemo te dni po železnici in sicer je poslan iz Rige po mörju do Gdanska, od tod pa po železnici v našo državo. Pošiljka bombažnih odpakov pa je odposljana po železnici preko Přemysla.

Nadzorstvo nad plačili pri izvozu blaga prevzame 1. marca devizno ravateljstvo Narodne banke, ki je poslalo že tudi tozadne navodila pooblaščenim denarnim zavodom.

2 tovorni ladji sta pripeljali morsko sol iz Južne Italije, nekaj kamene soli pa prejmemo tudi iz Madžarske, ki je kot znanu prevzela bivše romunske solne rudnike. Prej je bila naša dobavitelj Romunija.

Novih zavarovanj za živiljenje je bilo v Nemčiji sklenjenih v zadnjem trimesecu leta pri zavodih, včlanjenih v Zvezi nemških zavarovalnih družb, za 99.27 milijonov mark.

Upirajoč se kakor ujetnica, ki se uklanja zli moči, je sledila tujki. Zasovačila je to tujko... Na nobeno vprašanje ni odgovorila. »Ne poznam te!« je kvečjemu včasih zamrmljala na kako Beatino vprašanje.

»Ne poznam te... Ali sem že zmešana?« je pretresalo Beato.

Ustavila se je. »Agnes!«

Urda je brezizrazno stala ob strani. Kakšna blaznica — ta tujka — ki jo smatra za svojega otroka.

»Dalje!« je gnalo Beato. Nejevoljno ji je sledila mlada ciganka. Prišli sta v grmovje. Trudni sta legli na jaso v meščini.

Beata se je zbudila. Poleg nje je spala Urda.

Od daleč je bilo slišati ropot koles in topot kopit.

Beata je prisluhnila. To odhajajo ciganji...

Zdaj je končano... Končana je borba iskanje, vera. Na vzhodu se je svetlikalo. Pod palmami je sedela Beata in se smehljala. Pogledala je po dekletu ob sebi: Ta obraz je maska, si je mislila. Masko so črni lasje, maska je duša, ki se imenuje Urda in taji svojo mater.

Žarno sonce se je dvignilo nad obzorem. Beata se je sklonila nad otroka in ga motrila. Potezo za potezo, črto za črto. — Da, to je Agnes.

Gladila je njene temne lase. Agnes.

Previdno je položila glavo spred v

Družba

n 1938 novih vozilcev izvodi Srbski avtos klub vsako leto na svojih tečajih. u Cez 1939 članov ter 16 jadrainih letal ima Aeroklub v Kraljevcu. u Krčko somov z težo 350 kg so ulovili v Muri Medmurski ribiči.

n Čudni gasilec. V Tetovem je gorela neka hiša ter tudi zgorela do tal. Imajo občinsko in prostovoljno gasilsko četo, ki imata tudi vse potrebne pripombe, toda nobena ni delovala pri gašenju.

n Po 48 urah nezavestni se je spet zavedel kmet Milorad Samardžija iz Sarajeva. Plešal je kolo na neki svetih ter se nenadoma zgrudil. Mislili so, da ga je zadel kap. Sele precej pozneje so opazili, da daje nekaj znakov življenja. Zato so ga prepečljali v bolnišnico. Med potjo pa se je v avtomobilu, ki se je tresel zaradi kotanj na cesti, nenadoma osvestil in bil popolnoma zdrav. Zdravnik niso mogli ugotoviti vzroku njegove nezavesti.

n 3 do 4 km dolga ledena plošča je priplula po Donavi v našo državo. Pri Budimpešti so jo odtrgali od ostalega ledu z dinamitem.

n Po 14 letih išče svojega brata Anica Gašparovič iz Beograda. Oba sta doma iz Klokočevika pri Slavonskem brodu, od koder ju je oče kot otroka odnesel v zagrebško otroško zavetišče na Josipdolu. Sestra je kmalu začela služiti po raznih službah, pozneje pa tudi brat. Tako sta odromala po svetu ter izgubila vsak sled drug za drugim. Zdaj išče Anka brata po časnikih.

n Kamjenje se je zrušilo ter potegnilo s seboj v prepad delavca Milana Kulundžića v kamnolomu pri Doboru.

n 1500 delovnih ur je porabil za izdelovanje miniaturne lokomotive klijucavničarski pomočnik Anton Fajfer iz Vukovara. Lokomotiva je težka 60 kg, kuri jo z lesom in ogljem ter ima pogon na pritisk 2 atmosfer. Izdeloval jo je pomočnik seveda v prostem času.

n Nakit za 300.000 din je pozabilo v hotelu "Esplanade", oziroma v toaleti pri baru, neka "preveč razpoložena" bogata Zagrebčanka. Nato pa je prijavila policij latvino. Toda nakit so našli na kraju, ki smo ga navedeli. Za nagrado je prejela le snažilka 300 din. neka uradnica pa 200!

n 2 milijona din brezposebnih podpor so izplačale javne borze dela v banovini Hrvatski za 26.957 prosilcev.

Radio

Petak, 21. februarja
Ljubljana: 13.02 spored jugoslovanske gl. (Ro), 17.30 „Z našega juga“ (pl); 19.50 poročila o izseljencih; 20. rezervirano za prenos; 21.30 mandoline in balalajke (pl).

— Beograd: 12. operetni odlomki; 17.25 koncert Mozartovega kvarteta iz Salzburga; 19.40 pesmi naših muslimanov; 20.25 simfonični koncert Ro; 22.50 plesna gl.

— Praga: 15.50 Beethovnov godalni kvartet; 17.10 napevi iz operete K. Meisa „Revizor“; 18.20 lahka gl.; 22.30 češka gl. — Sofija: 12.50 in 19. lahka in plesna gl.; 19.50 prenos opere. — Anglija: 19.20 solisti ali zabavna in plesna gl.; 21.15 pisan koncert; 23.15 plesna gl. — Budimpešta: 15.20 lahka gl.; 17.15 ciganski orkester; 21. plesna gl.; 22.35 ciganski ork. — Francija L: 16.15 zvočna igra in solisti; 17. koncert zabavne gl. — Italija L: 16.15 prenos koncerta Akademije sv. Cecilia iz Rima; 19.50 simfonični zborovski koncert. — Berlin: 14.15 zabavna gl.; 19.15 pisan koncert; 21.15 zabavni koncert; 23.15 lahka glasba.

svoje naročje. Tako je čakala.

Ko je sonce jelo močnejše greti, so se dvignile trepalnice mlade ciganke. Beata je videla dvoje velikih, modrih oči.

Kleče je držala med rokami njen glavo. Otrokove oči so se zopet zaprele. Spala je naprej...

In zopet je Beata čakala. Smehljaj.

Žar sonca je bil vedno močnejši. Teda se otrok drugič prebudi. Odprl je oči in pogledal Beato.

Na dnu pogleda je vzplamel skrivosten sij... strmenje... smehljaj...

Dih s trudnih ustnic:

»Mati!«

Čisto tisto je sedela Beata in prisluškovala.

Kakor človek, ki posluša pravljico, je šepetal:

»Reci... to... še... enkrat...«

In oglasilo se je še enkrat kakor s harte: »Mati!«

— Pogled otroka je blodil okrog. Vprašajoče je zrla Beato — toda ustnice so ostale zaprte.

Beata je čakala, toda ni se upala vprašati. Neizmeren strah se je prebulil v njej. Da bi še enkrat ne izgubila...

Tudi deklica je plaho merila ženo, ki je nosila raztrgano obleko. Ni vedela ali sanja, ali bedi.

»Lačna sem!« je dejala nenadoma otroško.

»Pridi!« Beata se dvigne. »Tu ti ne morem nič dati.«

(Dalej.)

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz Indije

Potegnil je z dlanjo po njenem čelu. »Zbudi se!«

Novice**Pomanjkanje učilnic za ljudske in srednje šole****Razprava banskega sveta o slovenskih prosvetnih razmerah**

Včeraj dopoldne je banski svet nadaljeval preračunsko sejo z razpravo o preračunu prosvetnega oddelka. Daljši ekspoze je imel načelnik tega oddelka g. Lovro Sušnik, ki je orisal položaj našega šolstva v Sloveniji. Koncem leta 1940 je bilo v dravski banovini 875 ljudskih šol, 61 otroških vrtec in 22 zavetišč. Ljudske šole imajo 4112 oddelkov. Za naše šolstvo je bilo lani potrebnih 3866 učiteljev, ki so poučevali 183.182 otrok. V banovini je sicer skupno 4384 učiteljev, vendar jih je 500 dodeljenih k drugim opravilom. V šolah še vedno manjka okoli 250 učnih moči. Premestitev po prošnji je bilo v učiteljskih vrstah lani 366, po potrebi pa 52. V Sloveniji je tudi 40 šolskih nadzornikov, 13 šolskih referentov in 23 šolskih tajnikov.

Še vedno je v Sloveniji občutno pomanjkanje učilnic in učil. Sicer smo lani pridobili 54 novih učilnic, vendar pa še potrebujemo najmanj 1300 šolskih razredov. V Sloveniji je sedaj 875 šolskih poslopij z 2990 učilnicami. Lani so dogradili 4 nove šole. Banovina je za te šole prispevala 1.135.000 din, za vzdrževanje ljudskih šol pa 18.2 milijona din.

Meščansko šolstvo

je v Sloveniji precej razvito, saj imamo 51 meščanskih šol s 313 oddelki in 10.817 učencem. Banovina prispeva k vzdrževanju letno pol milijona din. Število uči-

telstva na slovenskih meščanskih šolah je ob koncu leta znašalo 319.

Na srednjih šolah,

ki jih je v Sloveniji 20, je 13.820 dijakov in dijakinj ter 521 profesorjev in strokovnih učiteljev. Vseh oddelkov je 327. Srednješolstvo občutno trpi na pomanjkanju učilnic, saj jih manjka za 102 oddelka. Nujno sta potrebni srednješolski poslopij v Murski Soboti in v Celju. Učiteljišč je 5 z 29 oddelki in 910 gojenici ter gojenkami. Na državnih učiteljiščih je 38 profesorjev in 7 strokovnih učiteljev, na zasebnih pa 27.

V gledališčih

v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptiju je bilo lani okoli 750 predstav. Prodali so

230.000 vstopnic. Poleg stalnih gledališč je delovalo v Sloveniji še 12 stalnih gledališč odrov in 40 gledališčnih odsekov, ki so skupno vprizorili okoli 2600 predstav. Lani je bilo v Sloveniji 240 koncertov, 450 akademij, 23 umetniških razstav, v 65 kinematografi pa 20.000 predstav z okoli 2.8 milijona gledalci. Javnih, šolskih in društvenih knjižnic je v Sloveniji 2800. Te so izposodile okoli pol drugi milijon knjig, največ slovenskih.

Po obširnem in zanimivem načelnikovem poročilu je sledila razprava, za katere se je prijavilo 25 govornikov. Debita je bila opoldne prekinjena in se je popoldne nadaljevala do 20. zvečer.

gostilniških prostorih Lendovšek), drugi pa v Zagradcu na Dolenjskem ob 15. v prostorih Alojzija Orla. Vabimo vse člane iz Rajhenburga in okolice, kakor tudi člane iz Zagradca, da se polnoštevilno udeleže svojih občnih zborov.

Ljubljanska krajevna organizacija Ljubljane pa bo podala obračun o svojem delu na V. občnem zboru, ki bo 1. marca ob 20. v restavracijskih prostorih »Pri Levu« na Gospovskevi cesti. Pridite kot stari borci, točno in zanesljivo! — **Glavni odbor LKB — Ljubljana.**

o V Ljutomeru se je 19. t. m. pričel tridnevni tečaj za zadružne funkcionarje pod okriljem glavnega zadružne zveze v Ljubljani.

o Krava skočila pod vlak. Kreveljnove v Rajhenburgu so bili neprijetno prezenečeni, ko so v sredo zjutraj videli, da je njihova kravica ponoči izginila iz hleva. Kmalu so ugotovili, da so neznani uzmotiči kravo iz hleva odpeljali ponoči in se z njo napotili proti Vidmu. Pri Svajerjevem kamnolomu se jim je kraya iztrgalna iz rok in odbezelja po železniškem tiru proti Vidmu. Istočasno je pripeljal torni vlak, ki je Kreveljnovo kravo med Vidmom in Rajhenburgom povožil in tako razmesaril, da so posamezne kose mesa našli na Rožnem, 4 km oddaljeno od mesta nesreče.

o V Litiji in okolici se je pojavil med ljubkošolskimi otroki oslovski kašelj. Več otrok je resno obolelo.

o V Kamniku je bil odlikovan s srebrno kolajno Rdečega križa g. Polde Lampič.

o Tisočak je padel v vodo nekemu živinskemu meseterju v Brežicah. Veter mu ga je iztrgal iz rok in ga odnesel v Savo, tako da je tisočak v pravem smislu besede splaval po vodi.

o V Rogatki Slatini je imel Rdeči križ občni zbor, ki je pokazal veliko človekoljubno delo požrtvovalnih domačinov. Za novega predsednika je bil izvoljen zdraviliški ravnatelj g. Ivan Gračner.

o V Mežici je bil odlikovan ravnatelj tamkajšnje meščanske šole g. Joško Hergouth z redom sv. Save 4. stop.

Ljubljana

a Nadomestek za pravi poper je dobiti zdaj v ljubljanskih trgovinah. Prodaja tegega zdravju neškodljivega poprovega nadomestka je dovoljena, vendar pa mora biti ta umetni poper jasno označen kot nadomestek. Seveda pa mora biti tudi vsaj polovico cenejši od dragega pravega popra. Trgovec, ki bi poprov nadomestek prodajal za pravi poper, bo na prijavo strogo kaznovan.

a Na dodatne krušne karte za bolnike bodo na sladkorni bolezni bolni lahko namesto bele moke dobili tudi grahamov kruh ali moko, ker jim bela krušna moka škoduje. Ker je pa grahamov kruh kaška škoduje. Ker je pa grahamov kruh kot specialitet precej drag, saj ga nekateri smatrajo za luksuzno pecivo, moramo go spodnje poučiti, kako lahko same zamisijo in ispečijo tak kruh, ki ga smejo jesti diabetiki ali bolni za sladkorno bolezni, posebno zdrav je pa za ljudi, ki trpijo na slabih prebavah. Grahamov kruh je pečen iz pšenične moke. Če daste v mlin 100 kg pšenice, dobite za grahamov kruh 85 kg moke. Torej grahamov kruh je pečen iz pšenične moke, ki je v njej še prav mnogo otrobov. Prav dober in zdrav kruh pa lahko spetečete tudi, če vzamete 1 kg sedaj predpisane pšenične krušne moke in 1 kg ržene moke ter tej zmesi primešate še 30 dkg ali nekoliko več otrobov. Iz te mešnice boste dobili 3 kg težko štruco prav dobre in okusnega kruha, ki se dolgo drži ter je zdravju in prebavi zelo koristen.

Kino v Ljubljani

* **KINO SLOGA.** Tel. št. 27-30. Veliki pevski kolorirani film „Zaljubljenci“ z Jeanetto Mac Donaldovo in Eddyjem Nelsonom.

* **KINO MATICA.** Tel. št. 22-41. Danes premiera duhovite satirične komedije „Bolniška blagajna“. V gl. vlogi Vlasta Burian.

* **KINO UNION.** Tel. št. 22-21. Ruski velefilm „Cirkus“ z Ljubo Orlovo. (Danes zadnjikrat).

Slovenjgraški paberki

pokazal Sredozemski bazen. Inž. Sodja je predaval o tisku.

Omeniti moramo še naš sokolski oder. Lutke zabavajo mlade. Letos izvajajo lepo zamisel: prirediti za otroke okoliških šol pravljene lutkovne predstave. Odraslim pa je priredil dramat. odsek le eno veseloigro: »Peg, srček moj«, v kateri se je v naslovni vlogi imenitno odrezala ga Zdenka Stane.

Pozabiti ne smemo naših knjižnic. Čitajo precej, želimo si še več novih knjig, posebno mladina pogreša popolne mladinske knjižnice in morda tudi drugega razvedrila: pevski zbor, orkesterček, taborenje in podobno.

Javna varnost v Sloveniji

Stanje javne varnosti v lanskem letu se je v primerjavi z 1. 1939. do neke mere poslabšalo — znak razvanih časov, v katerih živimo. Število zločinstev in prestopkov se je povečalo za 815, prekrškov pa za 470 primerov. Od deliktov, ki služijo za oceno javne varnosti in občega moralnega stanja, je bilo prijavljenih 800 kaznivih dejanj zoper javni red in mir, 85 umorov in ubejov (istotliko ko predlanskim), 18 detomorov (predlanskim 16), 785 težkih telesnih poškodb nasproti 724 v letu 1939. Zlonamernih požigov je bilo 143 (33 manj kot predlanskim), zločinov

ponarejanja denarja pa 37 več, to je 135. Kaznivih dejanj zoper imovino je bilo 10.987, torej 1187 več kot leta 1939. Večina ubejov in telesnih poškodb gre na rovaš alkohola. — Kaznivih dejanj zoper varnost javnega prometa je bilo lani zelo veliko, prijavljenih je bilo 16.013 čestno-policističkih prekrškov, od teh je bila v 13.816 primerih izrečena sodba oziroma kazen. Prometnih nesreč se je pripetilo v lanskem letu okoli 390. (Iz poročila šefa upravnega oddelka ban. uprave dr. Bogataja v banovinskem svetu.)

Celjski Rdeči križ je imel sinoči letno zborovanje, katerega je vodil predsednik dr. Juro Hrašovec. Poročal je v uvodnih besedah o tistem delu, ki ga opravlja Rdeči križ ter prečital poslanico glavnega odbora RK v Beogradu. Glavni odbor je odlikoval z redom RK in z diplomo zdravnike primarija dr. Račipa, dr. Hočevarja, dr. Rebernika in dr. Podpečana v Celju, dr. Hermanna v Žalcu in dr. Lah in Št. Juriju. O podrobnejšem delu društva v minulem letu je poročala tajnica ga. Zupančičeva. Društvo šteje 267 članov. V preteklem letu so bili 4 bolničarski in 3 samarijanski tečaji. Za nakup blaga za zasilno bol-

niničko v Celju je društvo izdalo 20.000 din. Skladišče je urejeno v Zdravstvenem domu. Društvo je dajalo med drugim podpore raznim šolskim kuhinjam. Tajniško poročilo je omenjalo tudi delovanje podmladkov na celjskih šolah in organizacijo RK v občinah. Blagajnik g. Jerin je poročal, da je bilo 82.924.06 din dohodkov in 44.099.56 din izdatkov. Skladiščnik dr. Hočevar je poročal o blagu v skladišču, ki je vredno okrog din 40.000. Na predlog revizorja g. ravn. Kralja je bila izrečena razrešnica. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom dr. Juro Hrašovcem na celu.

ZBOROVANJE »AEROKLUBA«

Mestni odbor »Aerokluba« v Celju je imel svojo redno skupščino. Vodil jo je agilni predsednik poveljnik 39. pp. polkovnik g. Tomaševič. Pred tremi meseci na izrednem občnem zboru izvoljeni uprava je v kratki dobi mnogo storila. Društvo je oživelj, izvršen je bil delovni načrt, podvzela se je nabiralna akcija, izvršena je bila reorganizacija članskih poverjeništev v bližnjih krajih. Predsednik je v svojem govoru poudaril izredno važnost letalstva v sedanjem času ter velik pomen vzgajanja mladine za letalstvo. Mestni odbor mora dokončno izvršiti gradnjo aparata, ki je v delu nadalje gradnjo 1 dresača tipa »Vrabec« in 1 šolsko letalo. Izvesti mbra popolno reorganizacijo jadralne skupine in pritegniti k njej čim več sodelavcev. V to svrhu je nujno potrebno šolanje jadralnih letalcev. Dokončno se mora urediti aerodrom. Po možnosti bo uprava priredila velik letalski dan. Izvoljen je bil doseganji odbor s predsednikom g. polkovnikom Tomaševičem na celu. H koncu je

podal poročilo o delu jadralne skupine g. Mejavšek. V prvih spomladanskih dneh bo za šolanje pripravljenih troje jadralnih letal. Avto in šlepne naprave ter vsi ostali pripomočki za letenje so v brezhibnem stanju.

c Bratovska skladnica v Celju oddaja dodatne karte za delavce pri težkem delu samo tistim, ki so pri njej prijavljeni.

c Celjski zasebni nameščenci so imeli sinoči v hotelu »Evropa« dobro obiskano širšo sejo, na kateri je poročal pred. nam. odseka pri Delavski zbornici inž. Košir o novi akciji za doseglo uredbe o draginjskih dokladah v naši banovini. Da bo banska uprava tako uredno lahko izdala, je potrebno nad polovico podpisov zasebnih nameščencev. Sedaj manjka še 1000 podpisov. Celjski nameščenci so pokazali veliko razumevanje in obljubili vsi sodelovati, da bodo ti podpisi čimprej zbrani. Čim bodo podpisi zbrani, bo nova uredba o draginjskih dokladah izdana, s tem pa so nameščenci dosegli tudi delno kolektivno pogodbo.

c Baletni večer, ki bo drevi ob 20. v Mestnem gledališču, bo nudil globok umetniški užitek, za kar nam jamči bogat spored ter imena izvajalcev priznanih umetnikov Janov ljubljanske opere pleseale Erne Moharjev in Borisa Pilata ter pianista dirigenta dr. Danila Švara.

Ptuji

p Dramsko društvo v Ptiju. Ponovitev Veseljne večera bo v petek, 21. t. m., ob 20. uri.
p Na Hajdini uprizori v društvenem domu Bralno društvo iz Podvine na pustno nedeljo ob 15. igro „Krivoprisežnik“.

p Narodna čitalnica v Ptiju priredi na pustno soboto, 22. t. m., ob pol 20. državni večer v Narodnem domu v korist ljudske knjižnice.

IZ LEGIJE KOROSKIH BORCEV

V nedeljo, 23. t. m. bosta dva občna zborja krajevnih organizacij naše legije, in sicer prvi v Rajhenburgu ob 9. dop. (v

Odjuga in spomladanske sapice bude tudi naše mestece. Po bučnih silvestrovnih, bilanciranjih in smukah tičimo že v predpustu. Na pustno soboto ima sokolska mladina zaključno plesno vajo, na pustno nedeljo se bodo veselili obrtniki v veliki sokolski dvorani, na pustni terek pa zaključi tradicionalni Kurent veseli predpustni čas. Letos je izšla 19. številka prednetega »Kurenta«.

Poznamo pa tudi resnejše zadeve. Predavanja se vrste skoro vsak teden. Zelo zanimiva so bila ona iz zgodovine našega mesteca, ki jo g. duh. svetnik Soklic tako dobro pozna. V Sokolskem domu nam je pa g. Viktor Pirnat v besedi in slik

Zanimivosti

Vihar nad Španijo in Portugalsko

Podrobnosti o strahoviti vremenski katastrofi, ki je opustošila severno Španijo in Portugalsko

Kot smo že poročali sta te dni Španija in Portugalska doživeli strahovito vremensko katastrofo, ki je v obeh državah napravila neopisno škodo. Čez severno polovico Pirinjskega polotoka je namreč zdvijalo tako neurje, da enakega ne pomnijo že nekaj stoljetij. V noči od sobote na nedeljo je nastal vihar, ki je divjal čez Španijo in Portugalsko s hitrostjo do 160 km na uro. Podivljani zračni element je povzročil v nekaterih pokrajinal obeh držav pravo opustošenje. Dodatno k prvim poročilom je bilo mogoče izvedeti še naslednje podrobnosti.

NA PORTUGALSKEM

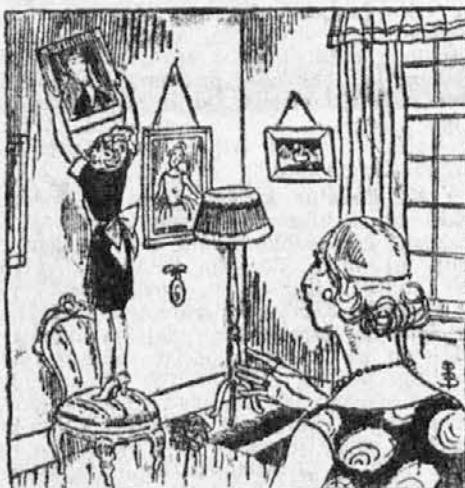
Lisabona, glavnega mesta Portugalske, se je prebudila v nedeljo zjutraj vsa opustošena, brez plina, elektrike, telefona in brzojava, brez vlakov in tramvajev. V luku ni prišel niti najmanjši brod. Po ulicah in parkih so križem ležala iztrgana drevesa, kandelabri in nosilci telefonskih žic. Nekatere

ulice so bile dobesedno zbarakadirene

z najrazličnejšim materialom, ki ga je z vseh strani nanosil in zgnetel vihar. Zeležniški promet je bil popolnoma ustavljen. Več izletniških vlakov je obstalo na zavarovanih mestih, ker so se bali, da bi jih sicer vihar na odprtih progah ne prevrnil. Trume preplašenih potnikov so zatrpele kolodvore in čuvajnice, da je osobje jedva moglo vzdrževati najnovejši red.

Vihar je ponekod divjal z brzino do 160 km na uro.

V vrtincih je grabil dreve, strehe, manjša poslopja, jih dvigal, vrtinčil in s truščem metal ob fla. O luki je vihar odtrgal angleški hidroavion ter ga potopil. Močno je bila poškodovana lisbonska radijska postaja. Dosej vseh človeških žrtev še niso ugotovili. V Lisboni je v viharju izgubilo življenje 106 ljudi. Meteorološki zavod v Lisboni ugotavlja, da na Portugalskem že več stoletij ni bil za beležen tako katastrofalni pojav v atmosferi. Te dni na Portugalskem na tisoče delavcev marljivo popravljajo električne, telefonske in plinske vode ter odstranjujejo uničen material. Vihar, ki je tako katastrofalno opustošil Portugalsko, je napravil

— Toda, Marija, ali ne morete pogrniti na stol kos starega časopisa?!

— Gospa, ni potrebno, tudi brez tega dosežem!

EJO:

Gospodarji položaja

To besedo slišimo danes prav pogosto. Prešla je že takoreč v ljudsko govorico. Vsak čas se pojavi kdo, ki pravi, da je gospodar položaja. Ce je to tudi dejansko, je seveda drugo vprašanje. Zakaj položaji imajo — kakor uči izkušnja — to lastnost, da se kaj radi spreminjajo, včasi tako na hitro, da so gospodarji še tu, položaja pa že zdavnaj ni več. Zlasti v politiki se to rado dogaja. Pa tudi sicer in sploh. Za Afriko na primer smo šele pred nedavnim slišali slovensna oznanjevanja, da so ti in ti zamorci tam gospodarji položaja in da bodo tudi ostali, kar za primitivo. Danes pa vidimo... Pa kaj bi se ozišli po tujih zgledih, saj imamo domačih na razpolago nič koliko.

Vprašati se pa moramo najprej, kaj se pravi to: biti „gospodar položaja“. Tu ne smemo zamenjavati pojmov. Ce je kdo gospodar hiše, ni hkrat tudi že gospodar položaja. To ni eno in isto. Dandanes je tako, da je nekdo lahko gospodar tudi več hiš, s tem pa ni še gospodar položaja. Nikakor. Saj vemo, kako je s položajem, ta ima svoje muhe. Kadars se zdi najbolj siguren, takrat se najrajski preobrene. In sploh je s položajem tako kakor s smrtoj: Ne veš ne dneva ne ure... Pa vzemimo rajši kak majhen domač primer. Poznam moža, ki vem o njem, da je on gospodar v hiši. Absolutno in nesporno. Toda gospodar položaja, to pa je njegova žena. Kajti ona ima svojega moža populoma v rokah, on pleše, kakor ona žvgoli.

Morda kdo poreče, ta primerjava ni dobra. No, pa vzemimo kaj drugega. Tam na vasi ponosno stopica ob plotu maček. Nese v gobcu miš. Da je maček tu gospo-

veliko škodo tudi na otoku Maderi.

Trenutno cenijo skupno škodo na okoli 200 milijonov dinarjev. Vlada je mobilizirala vse vojne telegrafiste rezervnega letnika 1939, ki bodo po državi popravili potrgane in uničene telefonske in električne vode in ostale javne naprave.

V SPANIJI

V istem času kot nad Portugalsko je divjal

vihar tudi nad severnim delom Španije, zlasti v predelu okoli Biskajskega zaliva. V nizu opustošen je zadela največja katastrofa špansko mesto Santander, v katerem je po čudnem naključju izbruhnil ogromen požar, ki

Levi kot kvartopirske kibici

NAPETO KVARTANJE V LEVJI KLETKI

Neki italijanski potajoči cirkus se je te dni ustavil v Modeni ter razprostrel svoje šotorje. Med senzacionalnimi točkami programa je posebno užgala kvartopirska partija v levji kletki. Mladi grafik Piero Francia se je ponudil, da odigrira s krotiteljem partijo kart v zaprti levji kletki v navzočnosti treh levov. V kletki so postavili mizo, za katero je sedel Piero s krotiteljem. Ko sta pričela metati karte, so ju obkrožili vsi trije Levi ter pazljivo zasledovali igro, zlasti pa so ovojavali neznanega Pjera. Odigrala sta tri partije, vse tri je dobil krotitelj. Nato pa sta v družbi levov izpila še steklenico črnega vina. Čez pol ure je pogumni grafik zapustil kletko ob navdušujočem priznanju številne publike.

Po razburljivi kvartopirske partiji je

Štiri tegobe.

— No, ali ste bili pri nas zadovoljni? — je vprašal hotelir gosta, ki je zapuščal hotel.

— Ne bi mogel reči, — pravi gost, — soba bi bila lahko večja, račun manjši, vino starejše, soberica pa mlajša!

je uničil cele mestne predele. Vihar je namreč raztrgal električni vod visoke napetosti,

konec žice je padel na petrolejski tank drž. monopolskega društva Camps. V hipu je nastal požar, ki je zajel velika skladišča petroleja, raznih olj in celo nekaj tankov bencina, ki so se razpleteli z ogromni truščem. Odtod se je požar bliskovito razširil na več ulic ter zajel nato cele mestne predele. Vihar je raznašal iskre ter še bolj razpihal ogenj.

Mesto je bilo podobno kotu žareče in kadeče se lave.

V nekaj urah je požar do tal uničil nad 200 hiš in palač, delno poškodovanih pa je nekaj tisoč stavb. Agencija Havas celo zatrjuje, da je požar prav za prav načel celo mesto. Upepeljena je bila znamenita santanderska katedrala, poleg nje pa so uničene še štiri druge cerkve. Pogorela je palača finančne uprave, carinarnica, okrožni zavarovalni urad, več velikih trgovskih palač ter na stotine stanovanjskih blokov in hiš.

V trgovski četrti je uničenih okoli 10 ulic, ki so dobesedno pogorele. Okoli 30.000 ljudi je ostalo v nekaj urah brez strehe. Požar je tudi zahteval nekaj človeških žrtev, ogromno pa je število ranjencev.

Po dveh dneh napornega dela je uspelo požar pogasiti ter rešiti vsaj nekatere ulice pred katastrofo. Vlada je poslala v skoraj do tal zgorje mesto več polkov vojaštva, ki nemudoma popravlja škodo ter vsaj zasilno urejuje prometna pote.

MESTO SANTANDER

Santander je glavno mesto istoimenske pokrajine v severni Španiji ob Biskajskem zali-

vu. Leži ob vznožju dolge verige holmov, obdan z dvema rekama, ki se izlivata v Atlantski ocean. Mesto ima varno in globoko luk, v kateri morejo pristati tudi največji parniki. Z okolico šteje 83.000 prebivalcev. Mesto leži v izredno ugodnem podnebju. Znana in slavita so njegova kopališča z divnimi plažami ob Sardineru. Mesto samo se deli v gornje (staro) in dolnje (moderno). Ima lepo obalo in krasna sprehajališča in parki. Med znamenitimi stavbami je posebno lepa gotska katedrala z romanskim kripto z 13. stoletja. Med ostalimi lepimi stavbami je treba omeniti star grad ter muzej z bogatimi zbirkami. V mestu je nekajko srednjih sol (slatkarska, pomorska, trgovska itd.), moderno gledališče, velika arena za bikoborbe. Plaža je s tramvajem zvezana z mestom. Industrija (tobak, papir, parni mlini, pivovarne, slatkorna tovarna, livanja, ladjevna) je precej razvita ter zaposluje več desetisoč delavcev. V mestu je sedež guvernerja in številnih tujih konzulatov.

Sedanja katastrofa je bila že druga, ki jo je mesto doživel. Prva se je primerila, ko je 3. nov. 1893 eksplozija na parniku »Machichaco« v pristanišču povzročila ogromen požar, ki je tudi takrat uničil velik del mesta.

Zasneženo albansko letališče

Zdravniška praksa.

— Mama, zdravnik Zdravnikovič nji je odkril svojo ljubezen!

— Ali ima prakso?

— Mislim, da jo ima, mama. Tako lepo in prisrčno je to storil!

Puritanci mohamedanskega sveta

Ibn Saud, kralj Hedžasa in sultán Nedžda, izhaja kot ugleden arabski poglavjar iz rodu proslulega arabskega plemena Vahabitov, ki so že pred dobrim stoletjem

sno stražo. Zaradi divjega fanatizma in hrabrosti imenujejo člane kraljeve straže »divji puščavski jahači«. Po zakonih svetnika Abdula Vahaba smatra kraljeva straža glasbo za hudičovo delo. V tej točki so člani straže tako nepopustljivi, da je moral Ibn Saud prepovedati uvoz gramofonskih plošč v svojo državo.

IBN SAUD

nevorno omajali temelje takratnega velikega otomanskega carstva.

Vahabiti so nekaki puritanci mohamedanskega sveta. Nošnjo svilene oblike in raznih vrst nakita smatrajo kot smrtni greh. Do skrajnosti so vzdržni, celo tobaka se ne dotaknejo. Ne trpijo nobenih ornamentov in rezbarij na svojem šatorskem pohištву. V svoji vnemi so šli celo tako daleč, da so odstranili s starih znamenitih arabskih stavb vse reliefske in okraske.

Ibn Saud, ki je kot rojen voditelj svojega naroda oz. raznih plemen, je hraber vojak in obenem lokav politik. Kljub temu, da je verski moralni fanatik, je prijatelj napredka. Iz Nedžda v Hedžas vozijo ogromni tovorni avtomobili blago. V Rayadhu, glavnem mestu Nedžda je le pa radio-oddajna postaja in telefonska centrala. V deželi Ibn Sauda je izpeljana izvrstna kanalizacija, ki je izpremenila nekdanje puščavske predele v rodovitno zemljo. Iz tkzv. bratstva Ichvanov je kralj Ibn Saud organiziral nekako svojo tele-

SOVJETSKI UVOD V NEMČIJO

»Izvestja« in »Krasnaja zvezda«, glasila komunistične stranke, vlade in armade, so ponatisnile članek, katerega je objavil gdeški list »Danzinger Vorposten« in katerem je rečeno, da »svorov material prihaja v Nemčijo v večjem obsegu tudi iz Sovjetske Rusije. Daljnega in Blíznjega vzhoda in iz dežel kontinentalne Evrope nego pred izbruhom vojne. Nemčija dobiva olje in bombaž iz Rusije in železno rudo iz Svedske. Uvoz materiala iz Rusije v Nemčijo se je povečal po skiteni pogodbe v avgustu preteklega leta.«

Jubilej ruskega učenjaka

Te dni je slavil petdesetletnico svojega dela znani ruski učenjak Sergej Čaplin. Dela Čapliginova na polju mehanike, aerodinamike in hidrodinamike uživajo slovenski radio in vsem svetu. Ucenjak Čaplin vzvema v teoriji konstrukcije avionov eno izmed prvih mest na svetu. Napisal je nad 50 del o problemih moderne aerodinamike. Za pomembne znanstvene zasluge je bil odlikovan z Leninovim redom in medjalno rdeče zastavo.

Predlog za človekoljubno samopomoč upokojencev

Občudovanja vredna in posnemanja potrebna požrtvovalnost delavcev v mariborskih delavnicih državnih železnic

Tajnik Društva jugosl. drž. in samopravnih upokojencev g. Ivan Kondela iz Maribora priobčuje v »Našem glasu« zanimiv in poučen članek o požrtvovalnosti delavcev v mariborski delavnici drž. železnice in piše:

Pod gesmom »Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal« se je leta 1940. v delavnici drž. železnice v Mariboru ustanovilo društvo, katerega človekoljuben namen in cilj sta, tudi pomoči potrebnim tovarišem delavcem v bolezni, nesreči itd. primerno podporo.

K temu društvu so skoraj brez izjeme pristopili prostovoljno vsi v delavnici zaposleni delavci (pomožni, akordanti, kvalificirani delavci), vse nameščeno osebje delavnice tako, da šteje društvo danes že nad 2000 članov, dokaz tovariške solidarnosti in človekoljubja.

Gmotna sredstva črpa društvo iz prostovoljnih prispevkov članov in sicer: 1. iz presežkov par delavskih mezd (obračunov) posameznega delavca; 2. iz prostovoljnih prispevkov celokupnega osebja delavnice po 1, 2 din od delavcev in 3 din od nameščencev iz 3. iz raznih daril.

Značilno za uspeh te vse hvale vredne akcije je, da se je od preostalih par načrtnih članov čez 15.000 din, iz drugih prostovoljnih prispevkov 34.000 din in nekaj iz daril tako, da so skupni prispevki tega dobrodelnega tovariškega združenja do konca leta 1940. dosegli lep znesek, okrog 50.000 din.

Iz teh prispevkov je društvo razdelilo na podporah v 86 primerih 39.000 din in sicer v zneskih od 100 do 2000 din, ostane pa je preneslo na račun novega društvenega leta.

Pri podelitvi podpor se je načeloma uvaževala potrebnost članov z ozirom na njih socialne in družinske razmere, izostenek pa je zaslužka pri obolenju itd.

Vsem obdarovanjem je ta pomoč v današnjih težkih časih, draginji, zelo dobrodošla! Upravni stroški so bili minimalni, ker je uprava fonda poenostavljena, vsi funkcionarji pa vršijo svoje delo brezplačno.

Ta dobrodelna akcija delavcev drž. železnice me je toliko zanimala, da sem se kot opazovalec udeležil I. občnega zbora društva, kjer sem se prepričal o res lepi solidarnosti in požrtvovalnosti delavske-

ga stanu, ki kljub temu, da dan na dan gara in si težko pridobiva svoj skromni kruh, ne pozabi na sotrpina in žrtvuje od svojega bornega zasluga nekaj dinarjev vsak mesec, da ga podpre, če pride v stisko.

Ta sloga in požrtvovalnost sta mi dali povod, da razmišjam, ali se ne bi združili tudi upokojenci, ki jim ni več treba garati za vsakdanji kruh, in v okviru svojega društva ustanovili sličen sklad za dobrodelne namene, iz katerega bi podpirali z gmotno pomočjo svoje siromašne

tovariše.

Naše društvo je sicer vsako leto z božičnim obdarovanjem najrevnejših članov že pokazalo dovolj čuta človekoljubja, ker je iz svojih skromnih sredstev razdelilo že nad 35.000 din, vendar je to vse le malenkost spričo velike bede, ki jo prenašajo stotine družin upokojencev.

Zadeven predlog bom stavljal utemeljeval na rednem občnem zboru društva v nedeljo dne 9. marca t. l., in sem res razdoveden, ali prevladuje tudi v vrstah naših članov pravi socialistični čut.

Delovni načrt Touring kluba

Sinoči je bil pri »Orlu« občni zbor mariborske podružnice Jugoslovanskega Touring kluba, ki ga je vodil ravnatelj g. Loo s. Uvodoma je pozdravil številne zastopnike, med njimi predstavnika centrale JTK in ljubljanske podružnice g. Jerzman iz Ljubljane, nestorja touring sporta ravnatelja g. dr. Tomiška in predstavnika Tujskoprometne zveze g. inž. Šlajmerja.

V svojem poročilu je predsednik g. Loo s orisal delovanje JTK v preteklem letu, ki je bilo zaradi sedanjega žalostnega položaja v Evropi zelo otežkočeno.

Zlasti moto-touring je močno trpel zaradi pomanjkanja pogonskega goriva, zara-

sedanjih razmer.

Po poročilu blagajnika g. Berganta in predsednika nadzornega odbora g. inž. Šlajmerja je bil ponovno izvoljen ves stari odbor z g. ravnateljem Loo s om na čelu.

Zanimiv in aktualen je bil predlog g. Vršiča, naj bi imeli tudi motociklisti svojega zastopnika pri šoferskih izpitih, karor ga imajo avtomobilisti. Predlagal je tudi, naj bi se pokrenila akcija za ukinitve prepovedi nedeljske vožnje in vožnje nad 25 km.

Zastopnik centrale JTK g. Jerzman je nato izrazil pozdrave tudi v imenu ljubljanske posestrime ter dal nekatera zanimiva pojasnila glede dela JTK v korist avtomobilistov in motociklistov.

Vzpodbuden nagovor je imel ravnatelj g. dr. Tomišek, ki je kot nestor mariborskog sporta in planinstva podprt potrebo touringa pri nas in v sestru. G. inž. Šlajmer je izrekel zahvalo za požrtvovalno delo v imenu TPZ v Mariboru, nakar je razvил g. ravnatelj Loos novi delovni program.

Letos bo JTK v Mariboru organiziral več krajših skupinskih izletov, ki jih bo vodil prof. Baš. Tako bodo imeli mnogi ljudje priliko spoznavati našo ožjo domovino. Prav tako bodo predvajali številne tujskoprometne filme (filmske matineje). Centrala JTK bo izdala prospekt za avtomobiliste in kajak sportnike, pričemer bo sodelovala tudi mariborska podružnica, motosekcija pa bo organizirala tečaje za šoferske izpite.

m. Zdravniški znanstveni sestanek se bo vršil v petek, 21. t. m., ob 18. v fizikalni sobi internega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru s sledenjem dnevnim redom: 1. Primarij dr. Mirko Černič: Smotro in nesmotro zatiranje raka. 2. Kazuistika. Na sestanek vabljeni vsi gg. zdravniki.

m. Službeno mesto predsedstvenega tajnika pri mestnem pogalavarstvu v Mariboru, uradnika prve kategorije z letnimi prejemki 22.500 din, predvideva novi mestni preračun.

m. Zaradi propagande za tujo ideošolijo je bila pred okrožnim sodiščem obsojena po čl. 3 zakona o zaščiti države na 5 mesecov strogega zapora 47 letna zasebnica Klara Jeurentova iz Maribora. Državni pravnik je vložil priziv.

* V soboto vsi v Sokolski dom na prireditve »Kola« (Vstopnina din 10.— v predprodaji, pri večerni blagajni din 12.—). Vstopnice v predprodaji pri Putniku! Maske dobrodošle!

* Kamnica. Podružnica CMD ima to nedeljo pustno veselico pri Pavešiču. Ob pol 3. uri pride Kobanska »ohjet« iz Bresterice. Pridite!

* Sokolsko društvo Maribor II. Pobrežje priredi v nedeljo, dne 23. t. m., ob 17. uru pustno rajanje v Sokolskemu domu. Nagrada mask.

* Profi kašiju pripravljamo »RAVE« prsnice karamele. Originalni zavojček din 5— v apotekah. Zahtevajte izključno prsne karamele iz domače tvrnice »RAVE«.

* Hotel, kavarna in restavracija »Orel« soboto, 22. t. m. »domača veselica«, torek, 25. t. m. »pustna zabava«. Sredo, 26. t. m. »Kulinarska razstava« in slanikova pojedina. Vsaki dan sveže morske in sladkodnevne rive.

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«, Maribor.

* Kupim zlato po najvišji dnevni ceni. O. Kliffmann, Aleksandrova c. 11.

Državna razr. loterija

GLAVNO ŽREBANJE RAZREDNE LOTERIJE

9. dan glavnega žrebanja.

Din 80.000.—:	51749
Din 60.000.—:	65011
Din 40.000.—:	33757 64109
Din 30.000.—:	28328
Din 24.000.—:	48075 89719
Din 20.000.—:	54097 91178
Din 16.000.—:	26976 89810
Din 12.000.—:	31487 67807 83529
Din 10.000.—:	15634 23264 42511 47067 99648

Din 8000.—:

5413 26718 41773 50576 72220 82864 93153

93799

Din 6000.—:

2968 9718 15405 18072 30063 60520 74593

83095 83674

Din 5000.—:

288 3053 17201 17405 28200 29774 39007

49744 49797 61103 62114 64281 65555 67764

76040 81035 84850 91762 93948 94845

Din 4000.—:

1491 1998 7067 10851 12769 17072 28144

30021 30218 31710 36611 37067 38969 41443

41702 42438 43678 57697 60175 61460 61726

69252 71249 74503 71352 77332 80701 85967

93384 93683 94973

(Brez jamstva.)

Nadalje je bilo izrebanih še veliko število dobitkov po din 1000.—

Vsi oni, ki so zadeli dobitke v naši kolekturi, naj predložijo srečke takoj v izplačilo. — Nove srečke so še na razpolago.

Pri nas kupljene srečke so zadele med dr. sledenje dobitke: štev. 83529 12.000.— din, štev. 42511 10.000.— din, štev. 93153 8000.— din, štev. 17201 5000.— din.

Prihodne žrebanje bo še le 24. t. m. v Skoplju.

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gospodska ulica 25 (tel. 20-97)

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 15. do vključno 21. februar. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85 ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Cetrtek, 20. februar, ob 20.: »Lepa Vida«. Goščovanje Danilovo in Kralja, članov ljubljanske drame.

Petak, 21. februar, zaprto.

Sobota, 22. februar, ob 20.: »Carične Amazonke«. Premiera. Red A.

Nedelja, 23. februar, ob 15.: »Habakuk«. Ob 20.: »Sumljiva oseba«. Znizane cene.

Premiera »Caričnih Amazonk« je nameščana za to soboto. Ker bo ta prva Parmonova in sponh najboljša starejša slovenska opereta po daljšem presledku zopet uprizorjena, je upati, da bo, zlasti z ozirom na pestri in strurni nastop novo uniformiranih Amazonk na svoji privlačnosti medtem le še pridobila. Za premiero se nujno pripravljati na vstopnicu v predprodajo.

Kino v Mariboru

* GRAJSKI KINO. Danes prekrasen francoski film »Bila sem pustolovka« izborna igra. — Pride »Brodarji na sinji Donavi«.

* ESPLANADE KINO. Največje ameriško vedelego »Deževje prihaja« (Kiše dolaze), katerega predvajanje je bilo pred kratkim prekinjeno.

* KINO UNION. Danes zadnjie: »Krik ulice«.

Kako bo občina skrbela za naše mesto

Mariborski mestni preračun, barometer obmejnega gospodarstva, izkazuje letos precejšnje postavke za vzdrževanje, urejanje in čiščenje mesta. Dočim je dala mestna občina lani v te namene din 1.079.235, je v novem preračunu ta postavka zvišana za 631.095 din na din 1.710.330. Občina je tudi letos vnesla v preračun prispevke Mestnemu opleševalnemu društvu in Opleševalnemu društvu Sv. Magdalena. Za čiščenje mesta predvideva preračun 618.260 din, kar je za takoj velik delokrog vsekakor premalo, saj se je to pokazalo tudi v letošnji zimi, ko menda ni bilo preračunskega kritija za zadostno kidanje snega z mariborskimi ulicami in so morali prepustiti čiščenje tvrd-

niški oskrbi ter jim predpiše zdravnik, da ne prenesejo težkega kruha iz mesečne moke. Med te bi se morale prištevati tudi vse nad 70 let stare osebe v našem mestu, katerih je tako veliko. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se dodeli mestnemu prehranjevalnemu uradu večino bele moke.

KONCERT GM V POČASTITEV SPOMINA DR. KOROŠCA

Na zadnji seji centralnega odbora Glasbene Matice v Mariboru je bil sprejet sklep, da priredi Glasbena Matica v Mariboru s svojim orkestrom in pevskim zborom ter sodelovanjem vseh pomembnejših mariborskih pevskih društev, v počastitev spomina velikega Mariborčana dr. Antona Korošca velik orkestralno-vokalni koncert. Izvajal se bo Requiem za veliki orkester, zbor in soli. Tako

m. Nastop sportnikov za zimsko pomoč, Rokoborci SSK Maratona in Pekovskega sportnega kluba bodo priredili v nedeljo ob pol 10. v dvorani Sokolskega doma medklubski dvoboje, katerega čisti dobiček je namenjen skladu za zimsko pomoč mesta Maribora.

m. Vaja za Češko besedo bo jutri ob 20. v Sokolskem domu (Tyrševa soba) in ne danes. >Kolo<

m. Plemenita gesta mariborskih kovinarjev. Mariborsko Združenje kovinarjev bo v soboto, 1. marca, ob 20. v gostilni Furlan na Tržaški cesti 1 počastilo svoje pomočnike, ki so že nad 20 let zaposleni pri istem podjetju, z družbenim večerom. Ob tej priliki bodo pomočniki prejeli javna priznanja in darila.

m. Tezenski Rdeči križ je imel v soboto zvečer pri Šabedru občni zbor. RK je v triletnem obstvu pokazal mnogo uspešnih sadow človekoljubnega dela. Poročila predsednika g. Šabedra, tajnika g. Peča in blagajnika g. Žunka so bila klena in so pokazala mnogo volje tezenskih Rdečekrižarjev za delo na človekoljubnem polju. Za predsednika je bil že tretjič izvoljen ustanovitelj RK na Teznom g. Šabeder.

SDOR**Švica — Jugoslavija 13:0**

Včeraj se je pričel v Garmisch-Partenkirchnu mednarodni hokejski turnir na ledu, v katerem sodeluje devet državnih reprezentanc, razen Jugoslovanov so zastopani Nemci, Švicarji, Madžari, Švedi, Slovaki, Romuni, Italijani ter Holandci, za katere igra reprezentanca Amsterdam. Tekmujoča moštva so razdeljena v tri skupine, z našimi hokejisti so v isti skupini še Švicarji in Holandci.

Otvoritvena igra je bila med našo in švicarsko hokejsko reprezentanco. Za Jugoslove so nastopili Rihar, Žitnik, Pogačnik, Stipetič, Pavletič, Gregorič, Eržen, Aljančič, Morbacher, dr. Gogala. Tekmi je prisostvovalo okoli 2500 gledalcev.

Jugoslovani so bili ves čas igre več ali manj v obrambi ter so podlegli z rezultatom 13:0 (3:0, 6:0, 4:0). Ako upoštevamo, da so Švicarji l. 1939 premagali našo reprezentanco kar s 23:0 in da so pred kratkim porazili Ro-

m. Združenje prevoznih obrtov v Mariboru ima v soboto, 22. februarja, ob 19. občni zbor v Kazinski dvorani. Dnevni red je za naše prevoznike zelo aktualen.

m. Moška podružnica CMD v Mariboru je prejela volito z vnesku 2500 din iz zapuščine po pokojnem gosp. notarju Otonu Ploju.

m. Usnjato aktovko s 30 jajci je nekdo ukradel služkinji Ani Kencsei iz Pesniškega dvora z ročnega vozička pred neko hišo v Cafovi ulici na škodo njenega delodajalca Ivana Daniša, posestnika v Pesniškem dvoru, medtem ko se je mudila v hiši.

m. Medeninasto vodovodno pipo je nekdo odnesel iz hišne veže gostilničarju Alojužu Dolinskemu na Koroški cesti. Tatyino je v somraku tem laže izvršil, ker veža ni razsvetljena.

m. S kladirom za nabijanje obročev na sode je sprejela na Pobrežju neka žena svojega moža, ko se je vrnil zvečer domov. V prepriču je dobil mož štiri udarce po glavi, tako da je moral iskat pomoči v bolnišnici.

Svetovni prvaki iz Cortina d'Ampezzo: J. Jennewein (alpska kombinacija), A. Pieiffer (slalom) in C. Cranz (alpska kombinacija)

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z dajkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdo išče službo, plača za tak oglaš namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, posest, trgovsko in obrtno reklemljo na stanejo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda v teh oglasih stane 2.— din. Za pismeno odgovore glede naslofov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek je treba orložiti v znakah. Mali oglasi je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pisnatih naročilih se lahko plača v znakah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojna tarifa.

KAM. KJE?

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Iščem

HARMONIKARJA

vijolinista za dne 23.—25. februarja 1941. Vprašati v goštinstvi Škerbot, prej Lešnik, Nova vas, Boltenkova 5. 23030-1

SLUŽBO LČEB:

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

DVE SLUŽKINJI

za vse, ki znata tudi kuhati, z lepimi spričevali, iščeta dve rodinci za Beograd Predstaviti Sofra, Gregorčičeva 24. 23027-2

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

STANOVANJE

v vili, 5 sob, vrt, garaža in pritikline se odda. Vpraša se »Sofra«, Gregorčičeva 24. 23028-5

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Oddam takoj prazno

SEPARIRANO SOBO
enj osebi, Bolfenska ulica 4. 23011-8

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VAJENCI (KE)

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščem

KOVAŠKEGA VAJENCA

prednost tisti, ki ima že nekoliko učne dobe. Hrana in stanovanje v hiši. Benedikt Brunčko, Sv. Lovrenc na Pohorju 59. 23014-4

DIN 6,-

KANC

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Iška Mariborska tiskarna d. d. predstavnik STANKO DELLA v Mariboru — Oglasi po ceniku — Rokopis se ne vračajo — Uredništvo in uprava: Maribor. Kopališka ulica 6. — Telefon 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11 409

SOBA

z uporabo kopalnice se odda v bližini kolodvora. Naslov v ogl. odd. »Večernika«

22969-8

SOBO IŠČE

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Iščem

PRAZNO SOBO

s 1. marcem, najraje pod Kalvarijo ali proti Kamnici. Naslove pustiti v ogl. odd. »Večernika«

23001-9

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

PARCELE

naprodaj Toplak, Pekre, pod Kalvarijo, p. Limbuš.

23020-11

STROJI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

GENERATOR

za osebni avtomobil, najnovnejši model, prodamo. Na željo damo načrte proti majhni odškodnosti. Priložite znamko za odgovor. Ponudbe pod »Generatora« na upravo »Večernika«, Ljubljana. 22824-14

GRADIVO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Se par tisoč ročno izdelane nove

ZIDNE OPEKE

ugodno prodamo. Vprašati pri Korošec, »EFKA« mizárstvo, Maribor, Frančiškanska 12. 23031-15

Nogavice trajne

po »Nimela« kopali

»NIMELA« preprečuje spuščanje petelj (zank)

Din 30.—

»NIMELA« SAMOPRODAJA CELJE, poštni predel 2

Dobi se v drogerijah in trgovinah

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodam fino

POHIŠTVO

šperano, še novo, Trubarjeva ul. 7. 23029-17

PISARNIŠKA MIZA

pult in omara za oblike počeni prodam Nadgeometer Götzl, Aleksandrova cesta 43

23015-17

ŽENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Kupim

NIZKE ČEVLJE

42. temne hlače ali oblike 175. Pišite na ogl. odd. »Večernika« pod »Lepo ohranje«.

23024-18

PRIDELKI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

400 kg JABOLK

bobovec, mošančke, prodaja sadiar iz okolice Vzorca in cena pri Kovačič. Gospodstva, Jurčičeva ul. 31. 23014-23

Prodaja v Mariboru

V. Weixl

in sinova Jurčičeva

GLASBILA
te 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din

GRAMOFON

se proda po ugodenj ceni. Nasipna ul. 18. Pobrežje. 23023-20

Tramp kord samo po Pavlu, specjalitetna brez vodne enduracije, o mesečna pismena garancija. Najmoderniji salo Najboljša potrežba po nizjih cenah.

Salon »Pavla« Koroška 1

Oddajte**MALE OGLASE**

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 1². zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

Naročite „Dejanje“

neodvisno revijo realističnega mladega rodu, ki se bori za pravični red, za svobodo človeka in s tem za boljšo slovensko bodočnost. — Naročnina za vse leto samo din 80.—, za dijake popust. — Ljubljana, poštni predel 103.

Posamezna številka se prodaja po din 10.—.

TISKOVNA DRUŽBA Maribor, Cankarjeva 1

Potri globoke žalosti naznajamo vsem sorodnikom in znancem,

da se je naš ljubi soprog in papa, gospod

Jurij Košir

finančni nadpreglednik v pokolu

v 70. letu starosti, rojen v Škofji Loki, nenadoma